

**SUOMENRUOTSALAISTEN LASTEN NIMET
HELSINGISSÄ JA VAASASSA VUONNA 2001
NÄKYKÖ KAKSIKIELISYYS?**

Pro gradu -tutkielma
Karoliina Oksanen
Helsingin yliopiston suomen kielen,
suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten
ja kirjallisuuksien laitos
Maaliskuu 2012

Tiedekunta/Osasto ☐ Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen		Laitos ☐ Institution – Department Suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos	
Tekijä ☐ ☐ ☐ Författare – Author Karoliina Oksanen			
Työn nimi ☐ ☐ Arbetets titel – Title Suomenruotsalaisten lasten nimet Helsingissä ja Vaasassa vuonna 2001. Näkykö kaksikielisyys?			
Oppiaine ☐ Läroämne – Subject Suomen kieli			
Työn laji ☐ ☐ Arbetets art – Level Pro gradu -tutkielma		Aika ☐ ☐ Datum – Month and year Huhtikuu 2012	Sivumäärä ☐ ☐ Sidoantal – Number of pages 67+8
Tiivistelmä ☐ ☐ Referat – Abstract			
<p>Tutkimus sisältää tilastollisen ja kielellisen analyysin vuonna 2001 Helsingissä ja Vaasassa syntyneiden ruotsinkielisiksi rekisteröityjen lasten nimistä. Tutkimuksessa selviää, mitkä nimet ovat olleet suosittuja Helsingissä ja mitkä Vaasassa vuonna 2001. Näissä kaupungeissa suosittuja nimiä on verrattu niihin nimiin, jotka olivat suosittuja koko maassa vuonna 2001. Vertailussa ovat mukana sekä ne nimet, jotka ovat olleet suosittuja ruotsinkielisten parissa, kuin myös suomenkielisten suosikkinimet. Tutkimuksessa selvitetään myös Helsingin ja Vaasan välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja nimimuodissa.</p> <p>Tutkimusaineiston nimet on jaettu suomenkielisiin ja nimiasultaan suomalaisiin, pohjoismaisiin ja nimiasultaan pohjoismaisiin sekä kansainvälisiin ja muunkielisiin etunimiin. Nimien kielisyyttä tutkimalla ja tarkastelemalla eroja kahden erilaisen kaupungin välillä voi tehdä joitakin johtopäätöksiä siitä, että kaksikielisyys saattaa vaikuttaa nimenantoon suomenruotsalaisissa perheissä, joissa puhutaan sekä ruotsia että suomea.</p> <p>Ne nimet, jotka ovat olleet suosituimpia Helsingin ruotsinkielisillä lapsilla vuonna 2001, olivat olleet suosittuja myös koko maassa ruotsinkielisillä lapsilla tuona vuonna. Vaasan ruotsinkielisillä lapsilla ei ole sellaisia todella suosittuja ensimmäisiä etunimiä, jotka eivät olisi suosittuja myös Helsingissä tai koko maassa. Suosituimmat jälkimmäiset etunimet ovat pitkälti samoja niin Helsingissä, Vaasassa kuin koko Suomenkin ruotsinkielisten parissa. Suomenkielisten parissa suosittuja ensimmäisiä etunimiä ei ole Helsingin eikä Vaasan vuonna 2001 syntyneillä ruotsinkielisillä lapsilla erityisen paljon, lukuun ottamatta sellaisia nimiä, jotka ovat suosittuja sekä suomen- että ruotsinkielisten keskuudessa. Yleensä ottaen suomenkieliset etunimet ovat tutkimusaineistossa varsin harvinaisia. Suurin osa aineiston etunimistä on kansainvälisiä, jopa 80 %. Lähes kaikki aineiston kansainvälisistä etunimistä ovat sellaisia, että ne ovat käytössä monissa maissa. Suuri osa nimistä on myös sellaisia, että ne sopivat sekä suomen- että ruotsinkieliseen nimiympäristöön.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords kaksikielisyys, nimeäminen, suomenruotsalaisuus			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Keskustakampanuksen kirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Tutkimuksen aihe	1
1.2 Tutkimusaineisto	2
1.3 Kaksikielinen identiteetti	3
2 Suomenruotsalaiset ja heidän nimensä	6
2.1 Suomenruotsalaiset – kaksikieliset?	6
2.2 Suomenruotsalaisten nimet	8
2.3 Kaksikielisten perheiden lasten nimet	11
3 Aineiston nimien yleisyyden analyysi	14
3.1 Helsinki	14
3.1.1 Tyttöjen nimet	15
3.1.2 Poikien nimet	21
3.2 Vaasa	26
3.1.1 Tyttöjen nimet	27
3.1.2 Poikien nimet	30
3.3 Yhteenveto	33
4 Nimien kielen analyysi	35
4.1 Etunimet	35
4.1.1 Suomenkieliset ja nimiasultaan suomenkieliset nimet	37
4.1.2 Pohjoismaiset ja nimiasultaan pohjoismaiset nimet	40
4.1.3 Muunkieliset ja kansainväliset nimet	44
4.2 Sukunimet	52
4.3 Havaintoja	55
5 Lopuksi	60
Lähteet	64
Liite 1: Yhteenveto yleisimmistä etunimistä vuonna 2001	
Liite 2: Yleisimmät etunimet vuonna 2001	

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen aihe

Pro gradu -tutkielmani aihe valikoitui alun perin kuin sattuman kaupalla. Mietin syksyllä 2007 kandidaatintutkielmani aihetta, ja minua kiinnosti kulttuurien kohtaaminen nimistössä. Olin ajatellut tutkia nimenantoa perheissä, joissa toinen vanhempi on Suomesta ja toinen jostain muusta maasta, mutta aiheesta oli tehty melko tuore proseminariesitelmä.¹ Kun paljastui, että nimenantoa suomenruotsalaisissa perheissä, joissa toinen vanhempi on ruotsin- ja toinen suomenkielinen, ei ole tutkittu lainkaan, päätin täyttää tuon aukon kandidaatintutkimuksessani (kts. tarkemmin luku 2.3). Tämä pro gradu -tutkimus on jatkoa kandidaatintutkimukseni. Tässä tutkimuksessa teen tilastollisen ja kielellisen analyysin vuonna 2001 Helsingissä ja Vaasassa syntyneiden ruotsinkielisiksi rekisteröityjen lasten nimistä. Tilastot eivät kerro, kuinka suuri osa lapsista on pelkästään ruotsinkielisiä ja kuinka suuri osa kaksikielisiä niin, että toinen vanhempi on suomenkielinen. Aineistoa tulkitsemalla voi kuitenkin päätellä, että kaksikielisyys vaikuttaa nimenantoon.

Tässä tutkimuksessa kaksikielisyydellä tarkoitetaan sitä, että lapsi oppii yhtä aikaa kaksi kieltä, joita molempia voisi kutsua äidinkieleksi. Tässä tutkimuksessa sana *kaksikielisyys* viittaa tavallisesti tilanteeseen, jossa nuo kaksi kieltä ovat ruotsi ja suomi. Yleensä kaksikielisyys seuraa siitä, että vanhemmilla on eri äidinkieli ja molemmat vanhemmat käyttävät lapsen kanssa omaa äidinkieltään, jolloin lapsi oppii luontevasti molemmat kielet.

¹ Shakir 2003. Kerron tutkimuksesta tarkemmin luvussa 2.3.

Voidaan puhua myös monikielisydestä, mikä ottaa huomioon sen, että joskus kieliä opitaan useampiakin kuin kaksi. Toisaalta kaksi- tai monikielisydessä molempia tai kaikkia kieliä ei välttämättä hallita yhtä hyvin. Äidinkielen lisäksi voidaan puhua ensimmäisestä (tai alkuperäisestä) kielestä, toisesta kielestä ja kielistä jotka opitaan samanaikaisesti. (Tandefelt 1988: 14.)

Kaksikielisuuden käsite ei ole ollut aina yhtä tarkasti rajattu kuin tässä tutkimuksessa ja nykyään yleisestikin. Erik Allardt ja Christian Starck ovat tehneet laajaa tilastollista tutkimusta kaksikielisuuden, siis nimenomaan ruotsin ja suomen osaamisen, historiasta Suomessa. Heidän monenlaisissa aineistoissaan kaksikieliseksi on välillä määritelty myös henkilö, joka käyttää sekä ruotsia että suomea arkielämässään. Välillä kriteerinä on äidinkielen tasoinen osaaminen. (Allardt ja Starck 1981.)

1.2 Tutkimusaineisto

Olen saanut Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen (myöhemmin tässä tutkielmassa Kotus) kautta Väestörekisterikeskuksen aineiston (VRK:n aineisto) vuonna 2001 Helsingissä ja Vaasassa syntyneistä lapsista, joiden äidinkieleksi on rekisteröity ruotsi, ja heidän nimistään. Tällaisia lapsia on yhteensä 479. Helsingin aineiston nimet on annettu 368 lapselle ja Vaasan aineiston nimet 129 lapselle. Aineistossa on 1209 nimeä, joista 579 on tyttöjen nimiä ja 630 poikien nimiä.

Tässä tutkimuksessa (luvussa 3) selvitän, mitkä nimet ovat olleet suosittuja Helsingissä ja mitkä Vaasassa vuonna 2001. Vertaan näissä kaupungeissa suosittuja nimiä niihin nimiin, jotka olivat suosittuja koko maassa vuonna 2001. Vertailussa ovat mukana sekä ne nimet, jotka ovat olleet suosittuja ruotsinkielisten

parissa, kuin myös suomenkielisten suosikkinimet. Tutkin Helsingin ja Vaasan välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja nimimuodissa.

Olen myös jakanut aineiston nimet suomenkielisiin ja nimiasultaan suomalaisiin, pohjoismaisiin ja nimiasultaan pohjoismaisiin sekä kansainvälisiin ja muunkielisiin etunimiin (luku 4). Nimien kielisyyttä tutkimalla ja tarkastelemalla eroja kahden erilaisen kaupungin välillä olen tehnyt joitakin johtopäätöksiä siitä, kuinka kaksikielisyys saattaa vaikuttaa nimenantoon suomenruotsalaisissa perheissä, joissa puhutaan sekä ruotsia että suomea.

1.3 Kaksikielinen identiteetti

Nimet ovat osa kieltä ja kieli on osa kulttuuria, joten myös nimet ovat osa kulttuuria. Ne sisältävät runsaasti kulttuuriin liittyvää informaatiota: ihmisen nimen perusteella pystymme tekemään johtopäätöksiä hänen äidinkielestään ja asuinpaikastaan. Nimeämisellä on aina jokin sosiaalinen merkitys. Nimen avulla lapsi usein liitetään johonkin sosiaaliseen yhteisöön. (Alford 1988: 30.)

Kulttuurien tutkijoiden mukaan kulttuuriset elementit säilyvät, koska niillä on jokin funktio yhteisössä (kts. esim. Malinowski 1945 tai Radcliffe-Brown 1957). Myös nimillä on erilaisia merkityksiä yhteisölle. Tietynkielisellä nimellä pystytään luomaan vastasyntyneelle lapselle kulttuuri-identiteetti: nimi on aina viesti muille, ja esimerkiksi ruotsinkielinen nimi suomalaisella lapsella on vahva viite siitä, että hän kuuluu suomenruotsalaiseen kielivähemmistöön. Nimi voi vahvistaa myös yksilön omaa käsitystä siitä, kuka hän on ja mihin hän kuuluu.

Toisaalta nimistö on kulttuurin alue, joka muuttuu helposti: henkilönnimet omaksutaan vaivatta kielestä toiseen (kts. esim. Saarelma-Maunumaa

2003: 38). Toisesta kulttuurista omaksutaan helposti sellaisia asioita, joille on tarve ja jotka korvaavat jonkin jo olemassa olevan paremmalla vaihtoehdolla (mts. 26). Nimistön muutokset heijastavatkin kulttuurin muutoksia (mts. 22). Nimien muuttuminen ei kuitenkaan ole samanlainen uhka kulttuurille kuin esimerkiksi muiden kielen ainesten muuttuminen, koska nimet on helppo sopeuttaa kielen olemassa olevaan järjestelmään. Nimistön muutoksen yhteydessä voidaankin puhua kulttuurisesta assimilaatiosta, jossa vanhaan yhdistyy jotakin uutta. Assimilaatiossa vaikutussuhteet kulttuurien välillä ovat usein moninaiset. (Kts. Herskovits 1958.) Nimistön muuttuminen ei siis välttämättä tarkoita kulttuurin heikkenemistä tai sulautumista toiseen kulttuuriin.

1970-luvulla Euroopassa oli voimakas etnisen tietoisuuden kasvun kausi. Etnisyys alettiin nähdä nimenomaan kieleen liittyvänä asiana, eikä välttämättä niin, että tietyn etnisen ryhmän jäsenten pitäisi kuulua tiettyyn rotuun tai edes elää tietyn kulttuurin mukaisesti. (Allardt ja Starck 1981: 20–21.)

Allardtin ja Starckin mukaan 1970-luvulla alkaneeseen ”uuteen etnisyyteen” liittyy vahvasti se, että yksilö itse identifioituu tiettyyn etniseen ryhmään, luokittelee itsensä osaksi kielellistä ja mahdollisesti myös kulttuurista ryhmää. Muita kriteerejä, joiden mukaan voidaan arvioida yksilön kuulumista kielelliseen ryhmään, ovat aiempien sukupolvien kuuluminen tähän ryhmään, tietyt kulttuuriset piirteet (kuten taito puhua tiettyä kieltä) ja se, että on olemassa jonkinlainen sosiaalinen organisaatio sekä ryhmän sisäiselle kanssakäymiselle että kommunikoinnille ryhmän ulkopuolisten ihmisten kanssa. (Allardt ja Starck 1981: 43.)

Karmela Liebkind erottaa kolme tasoa yksilön identiteetissä. Ensimmäinen taso on identifikaation taso: ihminen tuntee kuuluvansa johonkin ryhmään. Toinen taso on ymmärrystä oman ryhmän luonteesta. Kolmannella tasolla

toimitaan tietoisesti sellaisten strategioiden mukaan, jotka edistävät ryhmän vaatimuksia. (Liebkind 1979: 14–15.)

Allardtin ja Starckin mukaan ihmisillä on entistä suurempi mahdollisuus valita itse, mihin viiteryhmiiin he kategorisoivat itsensä, mihin he identifioituvat. Koska identifioituminen ei ole automaattista, vaan ennemminkin valinnaista, etnisten ryhmien merkitys on kasvanut: tarvitaan ryhmiä, joihin identifioitua. Käsitys omasta itsestä on selkeämpi ja pysyvämpi, jos tuntee ne juuret, jotka jakaa muiden kanssa. (Allardt ja Starck 1981: 47.) Nykyään ihmisellä on myös mahdollisuus identifioitua useampaan kuin yhteen (etniseen) ryhmään, ja on oleellista, että hän itse pystyy tietoisesti valitsemaan näitä ryhmiä (mts. 56).

Kaksikieliseksi myös kasvetaan: ihminen syntyy tiettyihin olosuhteisiin, esimerkiksi kaksikieliseen perheeseen. Toisaalta yksilö itse valitsee kaksikielisen identiteetin. Kaksikielisissä suomenruotsalaisissa perheissä toinen vanhempi on usein itsekin kaksikielinen. Nimen valitseminen lapselle on tilanne, jossa kaksikielisyys tulee ajankohtaiseksi: pitää miettiä, minkä kielinen nimi lapselle valitaan, sopiiko nimi molempien vanhempien kieliin jne. Nimen valinnassa vanhempien kielellinen ja kulttuurinen identiteetti, myös kaksikielisyys, tulee näkyväksi ja julkiseksi.

2 Suomenruotsalaiset ja heidän nimensä

2.1 Suomenruotsalaiset – kaksikieliset?

Suomessa asui vuoden 2010 lopussa vajaa 290 000 ruotsia äidinkielenään puhuvaa henkilöä, joista liki kaikki olivat suomenruotsalaisia. Ruotsinkielisten osuus Suomen väestöstä on 5,4 %. Helsingin asukkaista 6,1 % oli ruotsinkielisiä vuoden 2011 alussa. Vaasalaisista jopa 24,7 % oli ruotsinkielisiä vuonna 2010.²

Siitä, kuinka suuri osa suomenruotsalaisista on kaksikielisiä, on vaikea saada tietoa. Yritin selvittää tätä asiaa Tilastokeskuksesta, mutta sain sähköposteihini vastauksen, ettei Tilastokeskus rekisteröi kaksikielisten suomenruotsalaisten määrää. (Pitkänen 13.1.2011.) Folktingetin³ esitteessä *Suomenruotsalaiset* todetaan, että suurin osa suomenruotsalaisista asuu kaksikielisissä kunnissa. Samoin esitteessä sanotaan, että avioliitot suomenkielisten ja ruotsinkielisten suomalaisten välillä ovat nykyään yleisiä, ja entistä useampi suomenruotsalainen lapsi asuu tänä päivänä kaksikielisessä perheessä ja todennäköisesti pitää itseään sekä suomen- että ruotsinkielisenä. (*Suomenruotsalaiset*. Folktingetin esite suomenruotsalaisuudesta.) Folktingetin vuoden 2011 Kimpassa-julkaisussa esiintyy eräässä jutussa tieto, että kaksi kolmasosaa kaksikielisten perheiden lapsista rekisteröitäisiin ruotsinkielisiksi (Söderlund 2011).

² Suomenruotsalaisten määrästä virallista tietoa antaa Väestörekisterikeskuksen raportti Suomen väestörakenteesta vuonna 2010. Se on Internetissä osoitteessa http://www.stat.fi/til/vaerak/2010/vaerak_2010_2011-03-18_fi.pdf. Suomenruotsalaisten määrästä Helsingissä saa tietoa Helsingin kaupungin verkkosivuilta http://www.hel.fi/hki/helsinki/fi/Helsinki-tietoa+ja+linkkej_. Vaasalaisten suomenruotsalaisten määrästä kerrotaan Vaasan kaupungin verkkosivuilla <http://www.vaasa.fi/WebRoot/380444/Vaasa2010SubpageWithoutBanner.aspx?id=1201042> -> Kansalaisuudet ja äidinkielet 1974–2010 (ppt). Kaikki em. dokumentit ovat mahdollisimman tuoreita verkossa julkaistuja virallisia raportteja.

³ Folktinget (Suomenruotsalaiset kansankäräjät) edustaa suomenruotsalaisia ja valvoo heidän oikeuksiaan ja etujaan. Se on suomenruotsalaisten yhteistyöelin, joka työskentelee tukeakseen ja vahvistaakseen ruotsin kielen asemaa sekä ruotsinkielistä kulttuuria Suomessa. (www.folktinget.fi.)

Allardtin ja Starckin mukaan on vaikea määrittellä tyypillistä suomenruotsalaista. Helsingin seudulla on ihmisiä, jotka määrittelevät itsensä suomenruotsalaisiksi, vaikka he elävät pitkälti suomenkielisessä ympäristössä, koska heillä on ympärillään tietyistä ruotsinkielisistä toimintatilanteista koostuva verkko. (Allardt ja Starck 1981: 243.)

Allardt ja Starck ovat koonneet tietoja suomenruotsalaisten kaksikielisyydestä. Heidän useista lähteistä kokoamansa tilastot koskevat 1900-luvun alkupuolta, mutta niissä on selvästi nähtävissä kehitys yksikielisyydestä kaksikielisyyttä kohti. Vuonna 1950 Helsingin ruotsinkielisistä asukkaista 82,8 % oli kaksikielisiä ja Vaasankin ruotsinkielisistä kaksikielisiä oli 59,5 %. Vanhojen tutkimusten kaksikielisyyden määritelmä tosin vaihtelee: esimerkiksi joissain tutkimuksissa kaksikieliseksi on määritelty henkilöt, jotka käyttävät kahta kieltä hoitaessaan arkipäivän asioita. (Allardt ja Starck 1981: 131–144.) Tässä tutkimuksessa, kuten nykyään useimmiten, kaksikielisellä henkilöllä tarkoitetaan ihmistä, joka on lapsuudessaan omaksunut kaksi vahvaa kieltä, jotka usein olisi molemmat mahdollista luokitella äidinkieleksi. Nykypäivän suomenruotsalaisista varmasti vieläkin suurempi osa kuin 60 vuotta sitten joutuu ja pystyy käyttämään kahta kieltä arjessaan. Äidinkieleltään kaksikielisten henkilöiden määrä on varmasti suurempi nyt kuin 60 vuotta sitten. Ainakin Helsingissä avioituminen omaan kieliryhmään kuulumattoman henkilön kanssa on yleistynyt vuosien 1920 ja 1970 välillä (mts. 282). Allardt ja Starck ovat huolissaan ruotsin kielen säilymisestä tällaisessa kehityksessä (mts. 279–289).

Samaa huolta kantaa Marika Tandefelt hieman uudemmassa tutkimuksessaan (1988) ruotsin kielen säilyttämisestä ja vaihtamisesta suomeen yhdessä pääkaupunkiseudulla asuvassa sukussa. Kun vähemmistö on pieni suhteessa

valtaväestöön, yleistyvät avioliitot kielirajan ylitse. Monet lapset siis kasvavat kaksikielisissä perheissä ja itsekin tulevaisuudessa muodostavat kaksikielisiä perheitä. (Tandefelt 1988: 61.) Vanhempien kieli opitaan vain, jos sitä käytetään aktiivisesti kotona. Koti- ja koulukielen valinta on siis merkityksellinen siinä, kehittykö lapsi yksi- vai kaksikieliseksi. Harvoin käy kuitenkaan niin, että lapsi omaksuisi yksistään vähemmistökielen, koska kaksikielisessä ympäristössä on mahdoton välttyä kielikontakteilta. (Mts. 69.) Kaksikielisyys ja yhteydenpito enemmistöön saatetaan nähdä jopa solidaarisuuden puutteena omaa kieltä kohtaan (mts. 56).

Tandefelt ei näe kaksikielisyyttä kuitenkaan pelkästään uhkana. Etninen identiteetti muodostuu muutenkin kuin kielen perusteella, ja kielen merkitys vaihtelee ryhmästä ja ajasta riippuen. Kielen vaihtamisen ei tarvitse johtaa siihen, että yksilö irtautuisi kulttuurisesta ryhmästä. (Tandefelt 1988: 65.)

2.2 Suomenruotsalaisten nimet

Suomenruotsalaisten etunimistöistä valtaosan muodostavat erilaiset kristillisperäiset nimet monine variantteineen. Esikristillisiä skandinaavisia nimiä on kuitenkin säilynyt jonkin verran esimerkiksi pyhimysten nimissä ja viikinkien riimukivissä (Blomqvist 2006: 16). Osa näistä (*Ingrid; Holger*) on vieläkin käytössä (mts. 19). 1300-luvulta alkaen skandinaaviset etunimet kuitenkin harvinaistuivat kristillisten nimien invaasion myötä (mts. 23). 1400-luvulla ruotsinkielinen etunimistö sekä nykyisen Suomen että Ruotsin alueella sai vaikutteita hansakauppiaiden saksankielisistä nimistä, ja monia tämän ajan nimiä on yhä käytössä (*Bertil, Hans*) (mts. 24, 27). Kun vielä 1500-luvulla kristillisperäinen nimistö oli lähinnä Uuteen testamenttiin pohjautuvaa, 1600-luvulla alkoivat yleistyä Vanhan testamentin nimet

(*Sara; Abraham*) (mts. 31).

1700-luvulla yleistyivät kuninkaallisten nimet ensin aatelisten ja sittemmin muidenkin yhteiskuntaluokkien keskuudessa. Usein nimet tulivat kuningashuoneeseen muiden maiden kuningashuoneista, kuten *Charlotta* ja *Lovisa Charlotten* ja *Louisen* mukaan. Aatelisten keskuudessa olivat käytössä myös vieraskieliset nimivariantit, mutta rahvas omaksui käyttöönsä ruotsin kieleen mukautetut nimivariantit. (Blomqvist 2006: 33–34.) 1800-luvulla etunimiin saatiin vaikutteita yhä enemmän muista kielistä, ja varsinkin englannin vaikutus kasvoi osittain Amerikan siirtolaisten takia. 1800-luvun lopussa suomenmielisyys vaikutti niin, että monet ruotsinkielisetkin antoivat lapsilleen suomenkielisiä nimiä (*Saima; Armas*). (Mts. 36–37.)

1900-luvulla etunimien kirjo on kasvanut suomenruotsalaisen väestön keskuudessa. Vuosina 1881–1981 suomenruotsalaisilla oli 14 000 erilaista etunimeä (Blomqvist 2006: 49). Suomenruotsalaisten etunimien määrästä ei ole tuoretta tilastotietoa, mutta on todennäköistä, että erilaisia etunimiä on nykyään huomattavasti enemmän kuin 1980-luvun alussa. Onhan suomenkielisten etunimien määrä kasvanut vuoden 1982 34 000:sta 2000-luvun alun 50 000:een, ja 1980-luvun alussa Ruotsissa oli käytössä jopa 80 000 erilaista etunimeä (Kiviniemi 2006: 22).

Myös suomenruotsalaisessa etunimistössä näkyy nimien suosionvaihtelu: tällä hetkellä nimenvaihtelussa suositaan 1900-luvun alun etunimiä (Blomqvist 2006: 48). Kiviniemi on selvittänyt etunimien ajallista suosionvaihtelua tarkemmin suomenkielisen väestön etunimien osalta. Hän on todennut, että nimivalintojen ulkopuolelle jäävät nimenantajien oman ja edellisen sukupolven nimet. Nimenantajat suosivat noin sata vuotta sitten käytössä olleita nimiä tai aivan

uusia nimiä. (Kiviniemi 2006: 201.) On todennäköistä, että sama ilmiö näkyy myös suomenruotsalaisen väestön nimissä. Blomqvistin mukaan nimenvallinnan trendejä 2000-luvulla ovatkin sekä uusvanhat, 1900-luvun alun nimet (*Elin, Matilda; Viktor*) että aina suosittuina pysyvät klassikkonimet (*Elisabet; Fredrik, Johan*). Toisaalta suosituimmista nimissä on paljon suomenruotsalaisten etunimistöissä uusia tulokkaita, jotka usein on lainattu muista kielistä (*Moa, Wilma; Kevin, Rasmus*). Yksi selkeä muoti-ilmiö, joka erottuu 2000-luvun nimiaineistoista, on raamatullisten pojannimien (*Aron, Benjamin, Tobias*) yleistyminen. (Blomqvist 2006: 58–59.) Ylipäänsä on hyvä huomata, että suomenruotsalaisten keskuudessa suosituimmillakin nimillä on melko vähän nimenkantajia.

Blomqvistin mukaan 1900-luvun etunimistö Ruotsissa ja ruotsinkielisessä Suomessa on yllättävän samanlaista. Vuonna 1973 jopa 62 % viidestäkymmenestä suosituimmasta naisen nimestä ja 60 % viidestäkymmenestä suosituimmasta miehennimestä oli samoja sekä Ruotsissa että suomenruotsalaisten parissa. (Blomqvist 1993: 73.) Saadakseni kandidaatintutkielmaani⁴ varten tietoa siitä, kuinka samanlaista nimimuoti on nykyään ruotsalaisten ja suomenruotsalaisten välillä, vertasin vuonna 2006 suomenruotsalaisille ja ruotsalaisille lapsille annettuja nimiä. Suomenruotsalaisten lasten suosikkinimet ovat Yliopiston nimipäiväalmanakassa 2008, ja ruotsalaisten lasten muotiniimistä saa tietoa Statistiska Centralbyrån verkkosivuilta⁵. Vuoden 2006 viidestäkymmenestä yleisimmästä tytön nimestä 58 % oli samoja sekä Ruotsissa että suomenruotsalaisten parissa. Poikien nimistä jopa 64 % oli samoja. 50 suosituimman nimet listat eroavat toisistaan jonkin verran tiettyjen perinteisten nimien suhteen. Osa nimistä on suosituimpia Ruotsissa (*Tyra; Gustav, Ludvig*), osa

⁴ Oksanen 2008. Esittelen tutkimusta tarkemmin luvussa 2.3.

⁵ <http://www.scb.se/>

Suomessa (*Alvar, Ivar*). Toisaalta Ruotsissa listalla on enemmän muista kielistä lainattuja nimiä, jotka ainakaan vielä eivät ole yleistyneet Suomessa (*Molly, Nellie; Liam, Theo*). (Oksanen 2008.)

2.3 Kaksikielisten perheiden lasten nimet

Kaksikielisten perheiden lasten nimiä on tutkittu tähän mennessä melko vähän. Suomenruotsalaisten kaksikielisten nimistä ei ole lainkaan ruotsinkielistä tutkimusta. Olen selvittänyt kandidaatintutkielmassani nimenantoperusteita kaksikielisissä perheissä, joissa toinen vanhempi on suomenruotsalainen ja toinen suomenkielinen. Keräsin tietoa aiheesta Internetin keskustelupalstoilla julkaistun vapaamuotoisen kyselyn avulla. Saamiani tuloksia vertasin Väestörekisterikeskuksen aineistoon vuonna 2001 Helsingissä syntyneiden ruotsinkielisiksi rekisteröityjen lasten nimistä (joka on myös osa tämän tutkimuksen aineistoa). Ehdottomasti suosituimpia nimenantoperusteita tutkimuksen kaksikielisissä perheissä ovat nimen toimivuus molemmilla kielillä ja muut nimen kieleen liittyvät käytännön näkökohdat, kuten esimerkiksi se, että suomenkielisten on helppo lausua nimi, tai nimen samanlainen kirjoitusasu molemmissa kielissä. Myös Väestörekisterikeskuksen aineiston nimistä suurin osa on sellaisia, että ne toimivat sekä ruotsin että suomen kielellä. (Oksanen 2008.)

Aihetta sivuaa myös Gulbrand Alhaugin ja Minna Saarelman tutkimus norjalais-suomalaisten lasten nimistä. He ovat tutkineet sellaisten Norjassa vuosina 1990–2006 syntyneiden lasten, joiden vanhemmat ovat suomalaisia tai norjalais-suomalaisia, nimiä. Tutkimuksen mukaan vanhemmat valitsevat lapsilleen nimiä käyttämällä erilaisia kompromissistrategioita, joiden avulla lasten nimet sopivat

molempiin kieliin. Tällaisia strategioita ovat esimerkiksi se, että etunimi valitaan muista kuin selvästi suomalaisista tai norjalaisista etunimistä, tai se, että etunimi ja sukunimi ovat erikielisiä. (Alhaug & Saarelma 2009.)

Kahta eri kieltä puhuvien vanhempien vaikutusta lasten nimiin on tutkinut myös Ayla Shakir proseminariesitelmässään. Hän on tutkinut lasten nimervalintaperusteita monikulttuurisissa perheissä. Tutkimuksen mukaan vanhempien mielestä nimen on toisaalta oltava helppo lausua ja ääntää molemmissa kielissä, toisaalta 55 % vastaajista sanoo myös kirjoitusasun vaikuttaneen nimervalintaan siten, että nimen pitää olla helppo kirjoittaa. (Shakir 2003: 19, 23–24.)

Noora Komulainen on tutkinut pro gradu -työssään kreikkalais-pohjoismaalaisten lasten nimiä. Kreikkalaiset lapset nimetään perinteisesti isovanhempien, erityisesti isän vanhempien mukaan. Kreikkalais-pohjoismaalaisissa perheissä lapsia on nimetty perinteisen tavan lisäksi niin, että lapsi on saanut kaksi etunimeä, pohjoismaalaisen ja kreikkalaisen, tai niin, että kreikkalaisesta nimestä on muodostettu pohjoismaalainen kutsumanimi. Lapsi saattaa saada myös pelkästään pohjoismaisen tai kansainvälisen nimen. Lapselle halutaan siis löytää nimi, joka kunnioittaa kreikkalaista perinnettä, mutta toisaalta halutaan korostaa sitä seikkaa, että lapsi on puoliksi pohjoismaalainen. (Komulainen 2008.)

Vera Lif on tutkinut Ruotsiin toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen muuttaneiden inkerinsuomalaisten nimiä ja sitä, miten he ovat antaneet nimiä lapsilleen. Hänen tutkimuksensa mukaan Ruotsiin muuttaneet inkerinsuomalaiset ovat antaneet lapsilleen eniten ruotsinkielisen väestön nimiä tai inkeriläisiä nimiä, joita on muokattu ruotsiin sopiviksi (Lif 2004: 96–97). Oman kielen ja kulttuurin arvostus näkyy kuitenkin esimerkiksi siinä, että monet haluavat säilyttää oman inkeriläisen tai

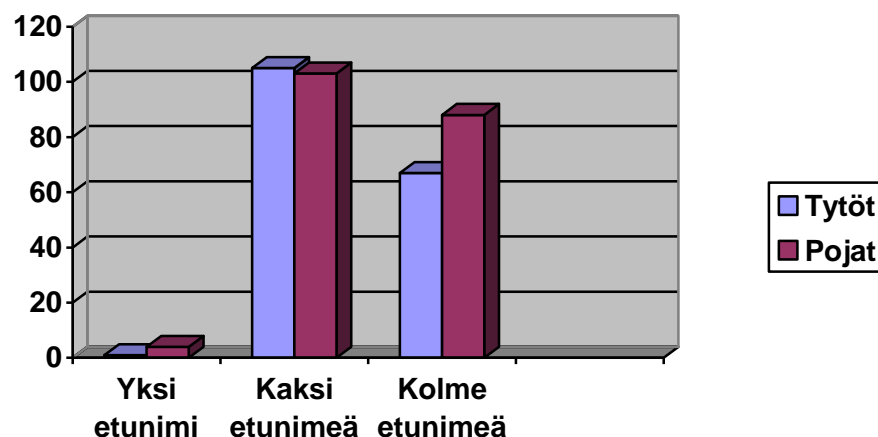
suomalaisen sukunimensä; samoin monet eronneet ja lesket ottavat vanhan nimensä takaisin (mts. 238).

3 Aineiston nimien yleisyyden analyysi

Aineistossani on 1 209 etunimeä, joista 579 on tyttöjen nimiä ja 630 poikien nimiä. Nämä nimet ovat 497 lapsella. Kuudella lapsella on yksi etunimi, 283 lapsella on kaksi etunimeä ja 214 lapsella on kolme etunimeä. Tässä luvussa tarkastelen erikseen Helsingin ja Vaasan aineiston etunimiä ja vertaan niitä vuonna 2001 koko Suomessa annettuihin etunimiin. Koko Suomessa vuonna 2001 annettujen etunimien yleisyydestä tilastotietoa antaa Yliopiston nimipäivälmanakka 2003 (<http://almanakka.helsinki.fi/nimipaivat/NimAll2003.pdf>). Tarkastelen aineiston etunimiä suhteessa sekä ruotsinkielisille että suomenkielisille lapsille annettuihin etunimiin.

3.1 Helsinki

Helsingin aineistossa on 886 etunimeä, joista tyttöjen nimiä on 412 ja poikien nimiä 474. Aineiston nimet on annettu 368 lapselle, joista 195 on poikia ja 173 tyttöjä.

Viisi lasta (1 % kaikista lapsista) on saanut yhden etunimen. Näistä tyttöjä on yksi ja poikia neljä. Tytön nimi on kaksoisnimi, *Tia-Marie*. Suurin osa lapsista (208 lasta

eli 57 % kaikista lapsista) on saanut kaksi etunimeä. Näistä tyttöjä on 105 ja poikia 103. Kolme etunimeä on saanut 155 lasta (42 % lapsista). Näistä 67 on tyttöjä ja 88 poikia.

Kolminimisyys on aineistossani hieman yleisempää kuin nykyään suomenkielisten suomalaisten keskuudessa. Kiviniemen mukaan 2000-luvulla runsaat 35 % lapsista on saanut kolme etunimeä. Kaksi etunimeä on saanut yli 60 % lapsista ja yhden etunimen vain pari prosenttia. (Kiviniemi 2006: 74.) Toisaalta Kiviniemen (2006: 76) mukaan yksinimisyys on yleisempää tytöillä kuin pojilla tytöillä yleisempien yhdysnimien vuoksi. Helsingin aineistossa jopa neljä poikaa on saanut vain yhden nimen.

3.1.1 Tyttöjen nimet

Helsingin aineistossa on 441 erilaista etunimeä, joista tyttöjen nimiä on 221.

Taulukko 1. Helsingin aineiston suosituimmat tyttöjen ensimmäiset ja jälkimmäiset etunimet.

1.	Maria	24/221	10,9 % tyttöjen etunimistä
2.	Emilia	14	6,3 %
3.–4.	Cecilia	10	4,5 %
	Sofia	10	4,5 %
5.	Alexandra	9	4,1 %
6.–7.	Elisabeth	8	3,6 %
	Ellen	8	3,6 %
8.–9.	Christina	7	3,2 %
	Sofie	7	3,2 %
10.–11.	Aurora	6	2,7 %
	Linnea	6	2,7 %

Tyttöjen suosituin etunimi on *Maria*, joka on annettu aineistossa 24 kertaa. (Erialaisten etunimien yleisyydestä VRK:n aineistossa katso myös liite 1.) Toiseksi suosituin *Emilia* esiintyy aineistossa 14 kertaa. *Cecilia* ja *Sofia* esiintyvät 10 kertaa, *Alexandra* 9 kertaa sekä *Elisabeth* ja *Ellen* 8 kertaa. *Christina* ja *Sofie* esiintyvät 7 ja *Aurora* ja *Linnea* 6 kertaa. Kaikki tyttöjen suosituimmat etunimet esiintyvät useammin jälkimmäisinä kuin ensimmäisinä etuniminä *Elleniä* lukuun ottamatta. Tässä aineistossa se esiintyy ensimmäisenä etunimenä 6 kertaa.

Taulukko 2. Ruotsinkielisten tyttöjen 10 suosituinta ensimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Wilma	45	1,5 % ⁶
2.	Amanda	43	1,4 %
3.	Emilia	42	1,4 %
4.	Julia	40	1,3 %
5.–7.	Anna	32	1,1 %
	Elin	32	1,1 %
	Sofia	32	1,1 %
8.–9.	Alexandra	29	1,0 %
	Ida	29	1,0 %
10.	Emma	24	0,8 %

⁶ Kaiken kaikkiaan vuonna 2001 Suomessa rekisteröitiin ruotsinkielisiksi 3047 lasta. Kaikista ruotsinkielisistä vuonna 2001 syntyneistä tytöistä ja pojista 1,5 % on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Wilma*. Tietoa siitä, kuinka moni 3047 lapsesta on tyttö ja kuinka moni poika, oli mahdoton saada tutkimukseni valmistumisen kannalta kohtuullisessa ajassa, joten tilastot ruotsinkielisten lasten nimien yleisyydestä eivät ole suoraan verrattavissa suomenkielisten lasten nimien yleisyyteen vuonna 2001.

Taulukko 3. Helsingin aineiston suosituimmat tyttöjen ensimmäiset etunimet.

1.	Ellen	6/173 tyttöä	3,5 %
2.–3.	Ella	5	2,9 %
	Emilia	5	2,9 %
4.–6.	Anna	4	2,3 %
	Cecilia	4	2,3 %
	Linn	4	2,3 %
7.–11.	Alexandra	3	1,7 %
	Amanda	3	1,7 %
	Julia	3	1,7 %
	Ronja	3	1,7 %
	Wilma	3	1,7 %

Helsingin aineistossa suosituin ensimmäinen etunimi *Ellen* (6 esiintymää) oli koko maassa 11. suosituin. *Ellen*-nimen on saanut ensimmäiseksi etunimekseen 3,5 % tytöistä. *Ella* tai *Emilia* on ensimmäisenä etunimenä viidellä tytöllä eli 2,9 %:lla aineiston helsinkiläisistä vuonna 2001 syntyneistä tytöistä. *Ella* oli koko maassa vuonna 2001 vasta 31. suosituin ruotsinkielisten tyttöjen ensimmäisistä etunimistä, eli se on Helsingin aineistossa huomattavasti suositumpi kuin koko Suomessa.

Anna, *Cecilia* (koko maassa 18. suosituin) tai *Linn* (koko maassa 28. suosituin) on ensimmäisenä etunimenä neljällä tytöllä eli 2,3 %:lla aineiston helsinkiläisistä tytöistä. Kolme kantajaa on nimillä *Amanda*, *Alexandra*, *Julia*, *Ronja* ja *Wilma* (koko maassa 13. suosituin). Kutakin näistä nimistä kantaa ensimmäisenä etunimenään siis 1,7 % Helsingin aineiston tytöistä.

Taulukko 4. Ruotsinkielisten tyttöjen 10 suosituinta jälkimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Maria	199	6,5 % ⁷
2.	Linnea	99	3,2 %
3.	Elisabeth	91	3,0 %
4.	Sofia	73	2,4 %
5.–6.	Alexandra	60	2,0 %
	Emilia	60	2,0 %
7.	Johanna	52	1,7 %
8.	Helena	43	1,4 %
9.	Anna	37	1,2 %
10.	Irene	33	1,1 %

Taulukko 5. Helsingin aineiston suosituimmat tyttöjen jälkimmäiset etunimet.

1.	Maria	22/172 tyttöä, joilla on jälkimmäinen etunimi	12,8 %
2.	Emilia	9	5,2 %
3.–4.	Elisabeth	8	4,7 %
	Sofia	8	4,7 %
5.	Christina	7	4,1 %
6.–8.	Alexandra	6	3,9 %
	Cecilia	6	3,9 %
	Sofie	6	3,9 %
9.–11.	Aurora	5	2,9 %
	Linnea	5	2,9 %
	Mikaela	5	2,9 %

Helsingin aineistossa jälkimmäisistä etunimistä *Maria* on selkeästi suosituin: se on toisena tai kolmantena nimenä jopa 22 tytöllä. Siis jopa 12,8 %:lla tytöistä, joilla on jälkimmäinen etunimi, se on *Maria*. *Emilia* on jälkimmäisenä etunimenä yhdeksällä tytöllä, eli 5,2 %:lla tytöistä. *Elisabeth* tai *Sofia* on jälkimmäisenä etunimenä kahdeksalla tytöllä eli 4,7 %:lla tytöistä. Seitsemällä tytöllä (4,1 %) on jälkimmäisenä nimenä *Christina*, joka oli koko maassa 15. yleisin jälkimmäinen etunimi vuonna 2001. *Alexandra*, *Cecilia* (koko maassa 11. suosituin jälkimmäinen etunimi) tai *Sofie* (koko maassa 19. suosituin) on jälkimmäisenä

⁷ Kaikista ruotsinkielisistä vuonna 2001 syntyneistä 3047 lapsesta, sekä tytöistä että pojista, 6,5 % on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Maria*.

etunimenä kuudella tytöllä eli 3,9 % tytöistä. Viiden tytön jälkimmäinen etunimi on *Aurora* (koko maassa 32. suosituin), *Linnea* tai *Mikaela* (koko maassa 20. suosituin). Kutakin näistä nimistä kantaa jälkimmäisenä etunimenään siis 2,9 % Helsingin aineiston tytöistä.

Taulukko 6. Suomenkielisten tyttöjen 10 suosituinta ensimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Veera	398	1,6 % ⁸
2.	Anni	397	1,6 %
3.	Laura	392	1,6 %
4.	Roosa	385	1,5 %
5.	Emma	375	1,5 %
6.	Jenna	374	1,5 %
7.	Iida	357	1,4 %
8.–9.	Emilia	354	1,4 %
	Nea	354	1,4 %
10.	Aino	353	1,4 %

Emilian on aineiston tytöistä saanut ensimmäiseksi etunimekseen viisi, *Emman* tai *Lauran* kaksi ja *Jennan* tai *Nean* yksi tyttö. *Anna* on koko maan suomenkielisten keskuudessa 21. suosituin, ja sen on Helsingin aineistossa saanut ensimmäiseksi etunimekseen neljä tyttöä. Kolme tyttöä on saanut nimekseen *Julia* (koko maassa 11. suosituin) tai *Ronja* (koko maassa 28. suosituin). Kahdella tytöllä on etunimenään *Sara* (13. suosituin), *Sofia* (16. suosituin), *Lotta* (23. suosituin), *Ida* (36. suosituin), *Maria* (40. suosituin) tai *Hanna* (43. suosituin).

⁸ Vuonna 2001 syntyi 25 131 suomenkielisiksi rekisteröityä tyttöä.

Taulukko 7. Suomenkielisten tyttöjen 10 suosituinta jälkimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Maria	2570	10,0 % ⁹
2.	Emilia	1510	6,0 %
3.	Sofia	1323	5,3 %
4.	Katariina	880	3,5 %
5.	Eveliina	732	2,9 %
6.	Johanna	666	2,7 %
7.	Kristiina	595	2,4 %
8.	Karoliina	570	2,3 %
9.	Aleksandra	537	2,1 %
10.	Elina	509	2,0 %

Maria on suosituin jälkimmäinen etunimi sekä ruotsin- että suomenkielisten keskuudessa. Helsingin aineistossa toiseksi suosituin on *Emilia* (yhdeksällä tytöllä jälkimmäisenä etunimenä), joka oli toiseksi suosituin myös koko maan suomenkielisten tyttöjen jälkimmäisenä etunimenä. Kolmanneksi suosituin sekä Helsingin aineistossa (kahdeksalla tytöllä jälkimmäisenä etunimenä) että koko maassa suomenkielisten keskuudessa on *Sofia*. Toisaalta aineistossa on kahdeksalla tytöllä jälkimmäisenä etunimenä *Elisabeth*, joka oli suomenkielisillä jälkimmäisenä etunimenä vasta 47. suosituin. *Alexandra*, joka on aineistossa kuudella tytöllä jälkimmäisenä etunimenä, oli suomenkielisten tyttöjen jälkimmäisenä etunimenä 25. suosituin. Viidellä tytöllä on jälkimmäisenä etunimenä *Aurora* (11. suosituin), *Linnea* (32. suosituin) tai *Mikaela* (42. suosituin). Kuudenneksi suosituin jälkimmäinen etunimi suomenkielisten keskuudessa oli *Johanna*. Sen on saanut aineiston tytöistä jälkimmäiseksi etunimekseen kolme.

⁹ Yliopiston nimipäiväalmanakka 2003:n mukaan noin 98 % vuonna 2001 syntyneistä suomenkielisiksi rekisteröidyistä tytöistä on saanut kaksi tai kolme ensimmäistä etunimeä. Prosenttiluku on laskettu kuitenkin kaikista suomenkielisiksi rekisteröidyistä tytöistä: 10 % kaikista suomenkielisistä tytöistä on saanut jälkimmäiseksi etunimekseen *Maria*.

3.1.2 Poikien nimet

Helsingin aineistossa on 220 erilaista poikien etunimeä.

Taulukko 8. Helsingin aineiston poikien suosituimmat ensimmäiset ja jälkimmäiset etunimet.

1.	Alexander	23/220	10,5 % poikien etunimistä
2.	Wilhelm	14	6,4 %
3.	Sebastian	13	5,9 %
4.–7.	Emil	12	5,5 %
	Henrik	12	5,5 %
	Johannes	12	5,5 %
	Mikael	12	5,5 %
8.	Rasmus	11	5 %
9.–10.	Axel	10	4,5 %
	Johan	10	4,5 %

Poikien suosituin etunimi on *Alexander*, joka esiintyy 23 kertaa, eli 10,5 % aineiston helsinkiläisistä pojista on saanut yhdeksi etunimekseen *Alexander*. *Wilhelm*-nimen on saanut tässä aineistossa 14 poikaa (6,4 % helsinkiläisistä pojista) ja *Sebastian*-nimen 13 poikaa (5,9 % helsinkiläisistä pojista). *Emil*, *Henrik*, *Johannes* ja *Mikael* esiintyvät kaikki 12 kertaa (5,5 %), *Rasmus* 11 kertaa (5 %) sekä *Axel* ja *Johan* 10 kertaa (4,5 %). Poikien suosituimmat nimet jakautuvat tasaisemmin ensimmäisiin ja jälkimmäisiin etunimiin kuin tyttöjen suosituimmat etunimet. *Axel*, *Rasmus*, *Emil* ja *Sebastian* ovat suositumpia ensimmäisinä kuin jälkimmäisinä etuniminä. *Axel* ja *Rasmus* esiintyvät ensimmäisenä etunimenä 8 kertaa, *Emil* ja *Sebastian* 7 kertaa.

Taulukko 9. Ruotsinkielisten poikien 10 suosituinta ensimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Anton	42	1,4 % ¹⁰
2.	William	37	1,2 %
3.	Emil	35	1,1 %
4.–5.	Axel	31	1,0 %
	Robin	31	1,0 %
6.–8.	Alexander	30	1,0 %
	Benjamin	30	1,0 %
	Oscar	30	1,0 %
9.	Rasmus	25	0,8 %
10.	Sebastian	23	0,8 %

Taulukko 10. Helsingin aineiston suosituimmat poikien ensimmäiset etunimet.

1.–2.	Axel	8/195 poikaa	4,1 %
	Rasmus	8	4,1 %
3.–4.	Emil	7	3,6 %
	Sebastian	7	3,6 %
5.–7.	Anton	5	2,6 %
	Niklas	5	2,6 %
	Oscar	5	2,6 %
8.	Oskar	4	2,1 %
9.–13.	Alexander	3	1,5 %
	Kevin	3	1,5 %
	Max	3	1,5 %
	Oliver	3	1,5 %
	William	3	1,5 %

Helsingin aineistossa yleisimpiä poikien ensimmäisiä etunimiä ovat *Axel* ja *Rasmus*, jotka molemmat esiintyvät ensimmäisenä etunimenä kahdeksan kertaa. 4,1 % aineiston helsinkiläisistä pojista on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Axel* ja saman verran on kantajia nimellä *Rasmus*. Nimen *Emil* on saanut ensimmäiseksi etunimekseen seitsemän poikaa eli 3,6 % pojista. Myös *Sebastian*, joka oli koko maassa 10. yleisin ensimmäinen etunimi, on seitsemällä pojalla ensimmäisenä etunimenä. Nimen *Anton* tai *Oscar* on saanut ensimmäiseksi etunimekseen viisi poikaa (kummankin 2,6 % pojista), samoin nimen *Niklas*, joka oli koko maassa 23. suosituin.

¹⁰ 1,4 % kaikista vuonna 2001 Suomessa ruotsinkielisiksi rekisteröidyistä lapsista (3047 lasta) on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Anton*.

Neljä poikaa (2,1 % pojista) on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Oskar*, joka oli koko maassa 17. suosituin. Kolme poikaa on saanut nimekseen *William* ja saman verran kantajia on nimillä *Alexander*, *Oliver* (12. suosituin), *Kevin* (18. suosituin) ja *Max* (25. suosituin). Kaksi poikaa on saanut etunimekseen jonkin seuraavista: *Benjamin*, *Linus* (13. suosituin), *Viktor* (19. suosituin), *Victor* (20. suosituin), *Lucas* (27. suosituin), *Isak* (30. suosituin), *Jesper* (31. suosituin), *Johannes* (37. suosituin), *Henrik* (39. suosituin), *Andreas* (41. suosituin) ja *Felix* (49. suosituin).

Taulukko 11. Ruotsinkielisten poikien 10 suosituinta jälkimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Johannes	100	3,3 % ¹¹
2.	Alexander	96	3,2 %
3.	Mikael	81	2,7 %
4.	Erik	77	2,5 %
5.	Johan	66	2,2 %
6.	Karl	55	1,8 %
7.	Wilhelm	49	1,6 %
8.	Carl	44	1,4 %
9.	Henrik	36	1,2 %
10.	Sebastian	32	1,1 %

Taulukko 12. Helsingin aineiston suosituimmat poikien jälkimmäiset etunimet.

1.	Alexander	19/191 poikaa, joilla on jälkimmäinen etunimi	9,9 %
2.–3.	Mikael	11	5,8 %
	Wilhelm	11	5,8 %
4.–5.	Henrik	10	5,2 %
	Johannes	10	5,2 %
6.	Johan	8	4,2 %
7.	Sebastian	6	3,1 %
8.–10.	Erik	5	2,6 %
	Emil	5	2,6 %
	Fredrik	5	2,6 %

¹¹ 3,3 % kaikista vuonna 2001 ruotsinkielisiksi rekisteröidyistä lapsista, sekä tytöistä että pojista, on saanut nimekseen *Johannes*.

Helsingin aineistossa ylivoimaisesti suosituin jälkimmäinen etunimi on *Alexander*, jonka on saanut 19 poikaa eli 9,9 % niistä pojista, jotka ovat saaneet jälkimmäisen etunimen. *Mikael*- tai *Wilhelm*-nimen on saanut 11 poikaa (5,8 % pojista). *Johannes*- ja *Henrik*-nimisiä on kumpiakin 10 (5,2 %). *Johan*-nimen on saanut jälkimmäiseksi etunimeksi kahdeksan poikaa (4,2 %). *Sebastian*-nimen on saanut kuusi (3,1 %) ja *Emil*-, *Erik*- ja *Fredrik*-nimen viisi poikaa (2,6 %). Näistä ainoastaan *Fredrik* ei ollut koko maan ruotsinkielisten poikien jälkimmäisten etunimien kymmenen suosituimman joukossa vuonna 2001; se oli 29. yleisin.

Taulukko 13. Suomenkielisten poikien 10 suosituinta ensimmäistä etunimeä vuonna 2001 koko maassa.

1.	Eetu	561	2,1 % ¹²
2.	Juho	517	2,0 %
3.	Ville	493	1,9 %
4.	Aleksi	490	1,9 %
5.	Niko	474	1,8 %
6.	Jere	431	1,6 %
7.	Leevi	417	1,6 %
8.	Lauri	397	1,5 %
9.	Arttu	391	1,5 %
10.	Joonas	378	1,4 %

Ainoastaan yksi poika Helsingin aineistossa on saanut nimekseen *Niko*; muuten suomenkielisten poikien suosituimpia ensimmäisiä etunimiä ei ole annettu Helsingin aineistossa ensimmäisiksi etunimiksi. Kahdeksan pojan ensimmäinen etunimi *Rasmus* oli vuonna 2001 suomenkielisten poikien parissa 25. suosituin. *Niklas* oli 31. suosituin, ja sen on saanut Helsingin aineistossa viisi poikaa.

¹² Vuonna 2001 suomenkieliseksi on rekisteröity 26 188 poikaa, joista 2,1 % on saanut ensimmäiseksi etunimekseen *Eetu*.

Taulukko 14. Suomenkielisten poikien 10 suosituinta jälkimmäistä etunimeä vuonna 2001.

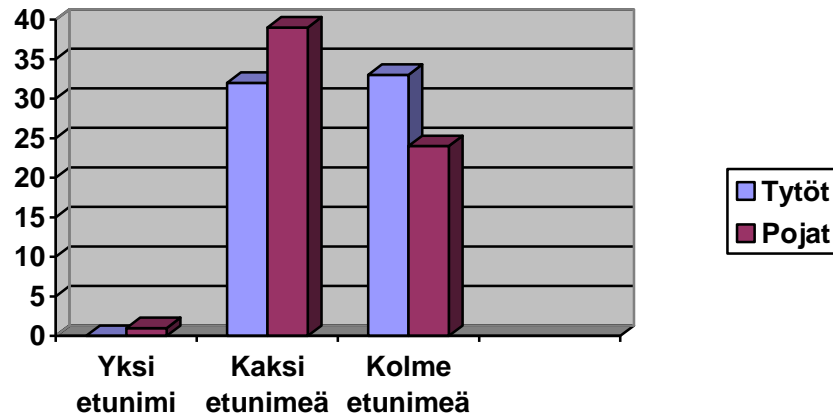
1.	Juhani	1818	6,9 % ¹³
2.	Mikael	1522	5,8 %
3.	Johannes	1459	5,6 %
4.	Matias	1039	4,0 %
5.	Kristian	940	3,6 %
6.	Oskari	899	3,4 %
7.	Olavi	839	3,2 %
8.	Petteri	821	3,1 %
9.	Valtteri	789	3,0 %
10.	Antero	712	2,7 %

Mikael-nimen on saanut jälkimmäiseksi etunimekseen 11 poikaa ja *Johanneksen* 10 poikaa. Myös *Henrik*-nimisiä (21. suosituin) on kymmenen. 34. suosituimman *Sebastianin* on saanut Helsingissä toiseksi tai kolmanneksi etunimeksi kuusi poikaa, ja *Emil*, joka oli koko maassa 31. suosituin, on annettu jälkimmäiseksi etunimeksi viidelle pojalle.

¹³ Yliopiston nimipäiväalmanakka 2003:n mukaan noin 98,5 % vuonna 2001 suomenkielisiksi rekisteröidyistä pojista on saanut kaksi tai kolme ensimmäistä etunimeä. Kuitenkin 6,9 % 26 188 pojasta, eli kaikista suomenkielisistä pojista, on saanut jälkimmäiseksi etunimekseen *Juhani*.

3.2 Vaasa

Vaasan aineistossa on yhteensä 304 nimeä, jotka jakautuvat tasan tyttöjen ja poikien nimiin, niin että molempia on 152. Aineiston nimet on annettu 129 lapselle, joista 65 on tyttöjä ja 64 poikia.

Vaasassa yhden nimen on saanut yksi poika, jonka etunimi (*Oktay*) ei ole tyypillinen suomen- eikä ruotsinkieliselle väestölle. Kaksi nimeä on saanut 71 lasta (55 % lapsista), joista 32 on tyttöjä ja 39 poikia. Kolme nimeä on saanut 57 lasta (44 % lapsista), joista 33 on tyttöjä ja 24 poikia.

Myös Vaasan aineistossa kolminimisyys on hieman yleisempää kuin Kiviniemen tutkimuksissa, joissa tutkimusaineisto koostuu suomenkielisestä väestöstä. Kiviniemen mukaan 2000-luvulla reilu 35 % lapsista on saanut kolme etunimeä, ja kaksi etunimeä on saanut yli 60 % lapsista. (Kiviniemi 2006: 74.)

3.2.1 Tyttöjen nimet

Vaasan aineistossa on 177 erilaista etunimeä, joista 89 on tyttöjen nimiä.

Taulukko 15. Vaasan aineiston tyttöjen suosituimmat ensimmäiset ja jälkimmäiset etunimet.

1.	Maria	13/152	8,6 % tyttöjen etunimistä
2.	Sofia	9	5,9 %
3.–4.	Alexandra	6	3,9 %
	Emilia	6	3,9 %
5.–6.	Elisabeth	5	3,3 %
	Linnéa	5	3,3 %
	Wilma	5	3,3 %
7.	Cecilia	4	2,6 %
8.	Helena	4	2,6 %
9. ¹⁴	Alice	3	2,0 %

Vaasan aineistossa tyttöjen suosituin etunimi on *Maria*, jonka on saanut nimekseen 13 tyttöä. Nämä kaikki 13 kertaa esiintyvät jälkimmäisenä etunimenä. Nimen *Sofia* on saanut 9 tyttöä, neljä ensimmäiseksi etunimekseen ja viisi jälkimmäiseksi etunimekseen. Kuusi tyttöä on saanut nimekseen *Alexandra* tai *Emilia*. Molemmat nimet esiintyvät viisi kertaa jälkimmäisenä etunimenä. Viiden tytön nimi on *Elisabeth*, *Linnéa* tai *Wilma*. *Wilma* esiintyy poikkeuksetta ensimmäisenä etunimenä.

¹⁴ Vaasan aineistossa on 21 tyttöjen etunimeä, jotka esiintyvät kaksi kertaa, joten jätin ne selvyuden vuoksi pois taulukosta. Tällaisia nimiä ovat *Anna*, *Astrid*, *Christina*, *Elisabet*, *Ellen*, *Elsa*, *Emma*, *Evelina*, *Felicia*, *Frida*, *Ingeborg*, *Irene*, *Isabelle*, *Johanna*, *Julia*, *Lina*, *Linn*, *Lova*, *Matilda*, *Rebecka* ja *Victoria*.

Taulukko 16. Vaasan aineiston tyttöjen suosituimmat ensimmäiset etunimet.

1.	Wilma	5/65 tyttöä	7,7 %
2.	Sofia	4	6,2 %
3.–8. ¹⁵	Elsa	2	3,1 %
	Julia	2	3,1 %
	Lina	2	3,1 %
	Linn	2	3,1 %
	Victoria	2	3,1 %

Vaasan aineiston tyttöjen suosituin ensimmäinen etunimi on *Wilma*, joka on viiden tytön ensimmäinen etunimi. 7,7 % tytöistä on saanut *Wilma*-nimen ensimmäiseksi etunimekseen. Neljä tyttöä (6,2 % tytöistä) on saanut nimekseen *Sofia*, joka oli vuonna 2001 koko maan ruotsinkielisten keskuudessa viidenneksi suosituin tyttönimi. Kaksi tyttöä (3,1 % tytöistä) on saanut ensimmäiseksi etunimekseen nimen *Julia* (4. suosituin), *Lina* (17. suosituin), *Linn* (28. suosituin), *Elsa* ja *Victoria*. Kaksi jälkimmäistä eivät olleet lainkaan viidenkymmenen suosituimman nimen joukossa koko maan ruotsinkielisten nimien joukossa vuonna 2001.

Nimet *Julia* ja *Sofia* olivat suhteellisen suosittuja myös suomenkielisten tyttöjen ensimmäisinä etuniminä vuonna 2001: *Julia* oli 11. suosituin ja *Sofia* 16. suosituin. Kymmenestä suosituimmasta suomenkielisten tyttöjen ensimmäisestä etunimestä Vaasan aineistossa ovat myös *Emma* ja *Emilia*, jotka molemmat on annettu yhdelle tytölle ensimmäiseksi etunimeksi.

¹⁵ Vaasan aineistossa on 46 tyttöjen etunimeä, jotka esiintyvät vain kerran ensimmäisenä etunimenä.

Taulukko 17. Vaasan aineiston tyttöjen suosituimmat jälkimmäiset etunimet.

1.	Maria	13/65 tyttöä, joilla on jälkimmäinen etunimi	20,0 %
2.-5.	Aleksandra	5	7,8 %
	Elisabeth	5	7,8 %
	Emilia	5	7,8 %
	Sofia	5	7,8 %
6.	Helena	4	6,2 %
7.-8. ¹⁶	Adele	3	4,6 %
	Cecilia	3	4,6 %

Sekä suomen- että ruotsinkielisten tyttöjen suosituin jälkimmäinen etunimi koko maassa vuonna 2001 oli *Maria*. Aineiston vaasalaisista tytöistä nimen on saanut jälkimmäiseksi etunimekseen 13 eli 20 % tytöistä. Vaasassa kaikilla aineiston tytöillä on vähintään kaksi etunimeä. *Sofia* oli niin ruotsin- kuin suomenkielisilläkin kolmanneksi suosituin jälkimmäinen etunimi, ja sen on saanut nimekseen viisi tyttöä (7,7 % tytöistä). Myös nimen *Aleksandra*, *Elisabeth* tai *Emilia* on saanut jälkimmäiseksi etunimeksi viisi tyttöä. *Elisabeth* oli ruotsinkielisten parissa neljänneksi suosituin jälkimmäinen etunimi. *Alexandra* oli ruotsinkielisten tyttöjen viidenneksi suosituin jälkimmäinen etunimi, ja suomenkielisten jälkimmäisistä etunimistä se oli 25. suosituin. *Emilia* oli vuonna 2001 suomenkielisten tyttöjen toiseksi yleisin jälkimmäinen etunimi ja ruotsinkielisten tyttöjen parissa kuudenneksi suosituin. *Helena*-nimen on saanut neljä tyttöä (6,2 % tytöistä). *Helena* oli ruotsinkielisillä kahdeksanneksi ja suomenkielisillä 15. suosituin jälkimmäinen etunimi. *Cecilia*-nimi, jonka on saanut jälkimmäiseksi etunimeksi kolme tyttöä, oli ruotsinkielisillä 11. suosituin jälkimmäinen etunimi vuonna 2001, mutta *Adele*, jonka myös on saanut kolme tyttöä, ei ole viidenkymmenen suosituimman nimen joukossa.

¹⁶ Vaasan aineistossa on yhdeksän tyttöjen etunimeä, jonka on saanut jälkimmäiseksi nimekseen kaksi tyttöä. Tällaisia nimiä ovat *Anna*, *Christina*, *Elisabet*, *Evelina*, *Felicia*, *Ingeborg*, *Irene*, *Lova* ja *Matilda*.

3.2.2 Poikien nimet

Vaasan aineistossa on 88 erilaista poikien etunimeä.

Taulukko 18. Vaasan aineiston poikien suosituimmat ensimmäiset ja jälkimmäiset etunimet.

1.	Alexander	8/152	5,3 % poikien etunimistä
2.	Johan	7	4,6 %
3.	Johannes	6	3,9 %
4.–6.	Oliver	5	3,3 %
	Robin	5	3,3 %
	William	5	3,3 %
7.	Erik	4	2,6 %
8.–10.	Carl	3	2,0 %
	Elias	3	2,0 %
	Karl	3	2,0 %

Vaasan aineistossa suosituin poikien etunimi on *Alexander*, joka esiintyy kahdeksan kertaa, aina jälkimmäisenä etunimenä. *Johan* on annettu nimeksi seitsemälle pojalle ja kuusi kertaa jälkimmäisenä etunimenä. *Johannes* on annettu kuudelle pojalle ja aina jälkimmäisenä etunimenä. *Oliver*-nimen on saanut viisi poikaa, kaksi ensimmäisenä ja kolme jälkimmäisenä etunimenä. *Robin* on annettu nimeksi myös viidelle pojalle, joista neljällä se on ensimmäisenä etunimenä. *William*-nimen on saanut viisi poikaa, kolme heistä ensimmäisenä etunimekseen. *Erik* on annettu nimeksi neljälle pojalle, joista kolmella se on jälkimmäinen etunimi. *Elias*-nimen on saanut kolme poikaa, kaksi ensimmäisenä etunimenä. *Carl*-nimen on saanut myös kolme poikaa, kaikki jälkimmäisenä etunimenä. *Karl*-nimisistä kaksi on saanut nimen jälkimmäiseksi, yksi ensimmäiseksi etunimekseen.

Taulukko 19. Vaasan aineiston poikien suosituimmat ensimmäiset etunimet.

1.	Robin	4/64 poikaa.	6,3 %
2.–3.	William	3	4,7 %
	Oskar	3	4,7 %
4.–15.	Anton	2	3,1 %
	Oliver	2	3,1 %
	Victor	2	3,1 %
	Jonathan	2	3,1 %
	Elias	2	3,1 %
	Filip	2	3,1 %
	Hugo	2	3,1 %
	Leo	2	3,1 %
	Kim	2	3,1 %
	Isac	2	3,1 %
	Eddie	2	3,1 %

Vuonna 2001 syntyneiden aineiston vaasalaisten poikien suosituin ensimmäinen etunimi on *Robin*, jonka on saanut neljä poikaa, eli 6,3 % pojista. Koko maan ruotsinkielisten keskuudessa se oli tuona vuonna neljänneksi suosituin nimi. Ensimmäisistä etunimistä toiseksi suosituimman *William*-nimen on Vaasan aineistossa saanut kolme poikaa (4,7 % pojista). *Oskar*-nimen, joka vuonna 2001 oli 17. suosituin koko maan ruotsinkielisten parissa, on saanut myös kolme poikaa. Koko maassa suosituimman *Anton*-nimen on aineistossa saanut ensimmäiseksi etunimeksi kaksi poikaa (3,1 % pojista). Myös nimet *Oliver* (12. suosituin), *Victor* (20. suosituin), *Jonathan* (23. suosituin), *Elias* (24. suosituin), *Filip* (32. suosituin), *Hugo* (38. suosituin), *Leo* (45. suosituin), *Kim* (46. suosituin) ja *Isac* (48. suosituin) on kukin annettu aineistossa kahdesti ensimmäiseksi etunimeksi. Kaksi poikaa on saanut nimekseen *Eddie*. Nimi ei ollut vuonna 2001 syntyneillä ruotsinkielisillä lainkaan 50 tavallisimman pojannimen joukossa.

Nimi *Elias* oli vuonna 2001 myös koko maan suomenkielisten poikien ensimmäisistä etunimistä 22. yleisin. Suomenkielisten poikien 50 yleisimmän etunimen listalla vuonna 2001 olivat myös *Jesse* (11. suosituin), *Rasmus* (25.

suosituin) ja *Tomi* (41. suosituin), jotka jokainen on Vaasan aineistossa annettu yhdelle pojalle ensimmäiseksi etunimeksi.

Taulukko 19. Vaasan aineiston poikien suosituimmat jälkimmäiset etunimet.

1.	Alexander	8/63 poikaa, joilla on jälkimmäinen etunimi	12,7 %
2.–3.	Johannes	6	9,5 %
	Johan	6	9,5 %
4.–6.	Carl	3	4,8 %
	Erik	3	4,8 %
	Oliver	3	4,8 %
7.–13.	Ben	2	3,2 %
	Edvard	2	3,2 %
	Karl	2	3,2 %
	Mikael	2	3,2 %
	Samuel	2	3,2 %
	Sebastian	2	3,2 %
	William	2	3,2 %

Vaasalaisten poikien suosituin jälkimmäinen etunimi on *Alexander*, jonka on saanut kahdeksan poikaa eli 12,7 % pojista, joilla on jälkimmäinen etunimi. Se oli vuonna 2001 koko maassa toiseksi tavallisin ruotsinkielisten poikien jälkimmäinen etunimi. Tavallisin oli *Johannes*, joka oli suomenkielisillä pojilla kolmanneksi tavallisin. Vaasan aineistossa sen on saanut jälkimmäiseksi etunimeksi kuusi poikaa (9,5 % pojista). Myös *Johan*-nimen on saanut jälkimmäiseksi etunimeksi kuusi poikaa, ja se oli tuolloin ruotsinkielisillä pojilla viidenneksi tavallisin jälkimmäinen etunimi. Kolmen pojan (4,8 % pojista) jälkimmäinen etunimi on *Erik* (4. suosituin), *Carl* (8. suosituin) tai *Oliver* (25. suosituin ruotsinkielisillä pojilla). Nimiä, joita on annettu kahdesti jälkimmäiseksi etunimeksi, on useita. Näistä *Mikael* ja *Sebastian* olivat vuonna 2001 suhteellisen tavallisia sekä ruotsin- että suomenkielisten parissa. *Mikael* oli suomenkielisillä toiseksi ja ruotsinkielisillä kolmanneksi yleisin jälkimmäinen etunimi. *Sebastian* oli ruotsinkielisillä 10. yleisin ja suomenkielisillä 34. yleisin. *Karl* (8. suosituin ruotsinkielisten jälkimmäinen etunimi),

William (13. suosituin ruotsinkielisillä), *Samuel* (19. suosituin suomenkielisten jälkimmäinen etunimi), *Edvard* (44. suosituin ruotsinkielisillä) ja *Ben*, joka ei ollut 50 tavallisimman jälkimmäisen etunimen joukossa, esiintyvät myös kukin kahden pojan jälkimmäisenä etunimenä.

3.3 Yhteenveto

Koska aineisto on melko pieni, sitä – ja erityisesti Vaasan osuutta – leimaa se, että oikeasti yleisiä nimiä on melko vähän. Suurimmalla osalla yksittäisistä nimistä on vain yksi kantaja, ja Vaasan aineistossa sellaisia nimiä, joilla on enemmän kuin kaksi kantajaa, on parisenkymmentä. Silti aineiston pohjalta on mahdollista tehdä joitakin johtopäätöksiä.

Sekä tytöillä että pojilla ne nimet, jotka ovat suosituimpia Helsingin aineistossa vuonna 2001, ovat olleet suosittuja myös koko maassa ruotsinkielisillä lapsilla tuona vuonna. Toki yksittäisten nimien kohdalla on eroja täsmällisessä sijoituksessa suosituimmuuslistoilla. *Cecilia* ja *Ronja* ovat Helsingin aineistossa ensimmäisinä etuniminä suosituimpia kuin keskimäärin koko maassa. Poikien nimistä taas *Kevin*, *Max*, *Niklas* ja *Oliver* ovat ensimmäisinä etuniminä suosituimpia Helsingissä kuin koko maan ruotsinkielisillä lapsilla. Vaasan aineistossa ei ole sellaisia todella suosittuja ensimmäisiä etunimiä, jotka eivät olisi suosittuja myös Helsingissä tai koko maassa. Toisaalta Vaasassa monella hieman harvinaisemmalla nimellä on vain kaksi kantajaa. Vaikka kaksikaan lintua ei tee kesää, saattaa pikkukaupungissa kaksi nimenkantajaa samassa ikäryhmässä olla merkki paikallisesta muotinimestä. Tällaisia nimiä Vaasassa ovat tyttöjen nimissä *Elsa*, *Lina* ja *Victoria*

sekä poikien nimissä *Eddie, Elias, Filip, Hugo, Isac, Johan, Jonathan, Kim, Leo, Victor* ja *William*.

Suosituimmat jälkimmäiset etunimet ovat pitkälti samoja niin Helsingissä, Vaasassa kuin koko Suomenkin ruotsinkielisten parissa. Helsinkiläisten poikien jälkimmäisistä etunimistä erottuu kahdeksanneksi suosituin *Fredrik*, joka oli koko maassa vasta 29. yleisin. Vaasalaisista pojista kahdella on jälkimmäisenä etunimenä *Ben*, joka on koko maassa harvinainen, tai *Samuel*, joka on jälkimmäisenä etunimenä suosituimpi suomenkielisten kuin ruotsinkielisten parissa. Kahdella vaasalaisella tytöllä on jälkimmäisenä etunimenä *Evelina, Felicia* tai *Lova*, joista yksikään ei ole suosittu koko maassa.

Suomenruotsalaisten keskuudessa Pohjanmaan ruotsinkielisiä alueita, varsinkin Pedersören seutua, kutsutaan joskus raamattuvyöhykkeeksi (*bibelbältet*). Tuolla alueella on paljon lestadiolaisia, ja toisaalta ainakin Pietarsaaren seudulla vapaakirkolliset liikkeet ovat erittäin suosittuja (*Välkommen till bibelbältet* 2011). Ainakin minun suomenruotsalaisten tuttavieni parissa elää käsitys, että vanhoillisen elämäntavan lisäksi myös lapsille annetaan vanhoillisia nimiä. Tämän tutkimuksen perusteella näin ei ole, mutta uskonnollisuus saattaa selittää esimerkiksi Raamattuun pohjautuvien nimien *Ben, Mikael* tai *Samuel* suosiota.

Suomenkielisten parissa suosittuja ensimmäisiä etunimiä ei ole Helsingin eikä Vaasan aineistossa erityisen paljon, lukuun ottamatta sellaisia nimiä, jotka ovat suosittuja sekä suomen- että ruotsinkielisten keskuudessa, kuten *Emilia* ja *Julia* tai *Niklas* ja *Rasmus*. Samoin jälkimmäiset etunimet ovat lähinnä joko ruotsinkielisten suosikkiniimiä tai sellaisia nimiä, jotka ovat yleisiä sekä suomen- että ruotsinkielisten parissa, kuten *Johannes* ja *Maria*.

4 Nimien kielen analyysi

4.1 Etunimet

Aineiston etunimet on jaettu suomenkielisiin ja nimiasultaan suomalaisiin, pohjoismaisiin ja nimiasultaan pohjoismaisiin sekä kansainvälisiin ja muunkielisiin etunimiin. Luokittelun perusteena toimivat sekä etymologia että nimen äänneasu. Samanlaista luokittelua ovat käyttäneet Gulbrand Alhaug ja Minna Saarelma tutkiessaan sellaisten Norjassa asuvien lasten, joiden vanhemmat ovat joko suomalaisia tai suomalais-norjalaisia, nimiä (kts. Alhaug ja Saarelma 2009). Etunimien luokittelussa olen käyttänyt Pentti Lempiäisen *Suurta etunimikirjaa* (2001) ja Eva Bryllan teosta *Förnamn i Sverige* (2004). Myös nimien etymologioiden selitykset perustuvat näihin teoksiin, jos ei toisin ole mainittu. Olen avannut lähinnä sellaisia nimien etymologioita, jotka ovat huonosti tunnettuja tai muuten kiinnostavia.

Suomenkielisiä nimiä ovat esimerkiksi *Ohto* ja *Sisko*, joiden merkitys on läpinäkyvä. *Ohto* on kansanomainen karhun peite- ja hyvittelynimi. *Sisko*-nimeä on alettu käyttää erisnimenä 1800-luvun lopulla. Nimiasultaan suomalaisia ovat sellaiset etymologialtaan pohjoismaiset tai kansainväliset nimet, joilla on vakiintunut, suomalaistunut nimiasu, kuten *Inkeri*, *Leena*; *Hannu*, *Tapani*. *Inkeri* on suomalainen versio muinaisskandinaavisesta *Ingridistä*, ja *Leena* on lyhentymä raamatullisesta *Magdalena*-nimestä. *Hannu* on vanha suomalainen lyhentymä *Johanneksesta*, ja *Tapani* on muuntuma *Stefanoksesta*. Hän oli perimätiedon mukaan ensimmäinen kristitty marttyyri.

Pohjoismaisia nimiä ovat esimerkiksi *Ingeborg*; *Björn*, *Öyvind*. *Ingeborg* on muinaisskandinaavinen nimi, joka muodostuu jumalan nimestä *Ing* ja

sanasta *borg*, 'suoja, turvapaikka'. *Björnin* merkitys on 'karhu'. *Öyvind* on norjalaisperäinen, merkitykseltään epäselvä nimi, joka on rinnakkaismuoto nimille *Öjvind* ja *Ejvind* (<http://svenskanamn.alltforforaldrar.se/visa/%F6jvind> 2011). Lempiäisen mukaan *Ejvindin* alkuosa merkinnee onnea ja loppuosa taistelijaa. Nimiasultaan pohjoismaisia, mutta etymologialtaan kansainvälisiä ovat *Elin*, *Sissel*; *Johan*, *Per*. *Elin* on ruotsalaistunut muoto *Helenasta*, ja se on tunnettu jo keskiajalla. *Sissel* on *Cecilian* ruotsalaistunut muoto. *Johan* on *Johanneksen* lyhentymä, ja *Per* on lyhentymä *Peteristä*, joka taas tulee *Petruksesta*.

Olen tässä tutkimuksessa päätenyt käyttämään nimitystä *pohjoismaiset nimet*, vaikka oikeastaan kyseessä olevat nimet ovat ennemminkin skandinaavisia kuin pohjoismaisia. Pohjoismaihinhan kuuluu myös Suomi, mutta nämä nimet ovat kielellisesti nimenomaan skandinaavisia, ruotsiin, norjaan tai tanskaan perustuvia.

Kansainvälisiä tai muunkielisiä nimiä ovat esimerkiksi *Anna*, *Julia*; *Daniel*, *Roberto*. *Anna* on maailman yleisimpiä nimiä, joka on kreikkalainen muoto heprean sanasta *hannah*, 'armo'. Se on levinnyt kristinuskon mukana kaikkialle maailmaan. *Julia* on roomalaisen *Julius*-sukunimen feminiininen muoto, joka on etunimenä levinnyt laajalti ympäri maailmaa. *Daniel* on yksi Vanhan testamentin profeetoista. Hepreankielinen nimi tarkoittaa 'jumala on tuomarini'. *Roberto* on italialainen muoto germaanisesta *Hrodebert*-nimestä, joka muodostuu muinaissaksan sanoista *hrothi*, 'maineikas', ja *beraht*, 'loistava'.

Luokittelua varten olen jakanut yhdysnimet osiin, niin että sellaisetkin yhdysnimet, joissa osat eivät kuulu samaan luokkaan, on ollut mahdollista luokitella kattavasti. Aineistossa on yhdeksän yhdysnimeä, joista neljä on pojannimeä ja viisi tytönnimeä. Vaasan aineistossa on yksi pojan ja yksi tytön yhdysnimi; loput yhdysnimistä ovat Helsingin aineistossa. Kaikki yhdysnimissä esiintyvät nimet ovat

muunkielisiä tai kansainvälisiä lukuun ottamatta yhtä yhdysnimen jälkiosaa, joka on nimiasultaan pohjoismainen nimi (*Anna-Karin*). Valtaosa yhdysnimiin kuuluvista nimistä on melko tai hyvin yleisiä kansainvälisiä nimiä (*Ida-Lotta, Iris-Ulrika, Tia-Marie; Jan-Alexander, Marc-André, Paul-Alfons, Tia-Marie*), mutta mukana on myös kolme muunkielistä nimiosaa, jotka eivät ole länsimaissa yleisiä (*Emmy-Lie; Chi-Yung*).

Kun yhdysnimet on jaettu osiin, aineistossa on yhteensä 1 209 etunimiesiintymää, joista tyttöjen etunimiä on 579 ja poikien etunimiä 630. Helsingin aineistossa on 893 etunimiesiintymää, joista 416 on tyttöjen etunimiä ja 477 poikien etunimiä. Vaasan aineistossa on 316 etunimiesiintymää, joista 163 on tyttöjen etunimiä ja 153 poikien etunimiä.

Aineistossa on kahdeksan patronyymia ja yksi matronyymi (*Christinasdotter*). Patronyymeista yksi on suomenkielinen (*Jannenpoika*) ja muut pohjoismaisia (*Fredriksdotter, Jespersdotter, Johansdotter, Markusdotter, Matsdotter; Tomasson, Tomsson*).

4.1.1 Suomenkieliset ja nimiasultaan suomalaiset nimet

Suomenkieliset ja nimiasultaan suomalaiset nimet ovat aineistossa selvänä vähemmistönä. Tyttöjen nimistä suomenkielisiä tai nimiasultaan suomalaisia on 24 (4 % tyttöjen etunimistä). Suomenkielisiä nimiä ovat *Aino* (2 esiintymää), *Lumi, Orvokki, Pinja* ja *Sisko*. Nimiasultaan suomalaistuneita tyttöjen nimiä aineistossa ovat *Eeva, Elina, Iida, Iina, Iines, Inkeri, Kaarina* (2), *Katariina* (2), *Leena, Maija* (2), *Marjukka, Raija, Siiri* ja *Venla*.

Raija on todennäköisesti *Raisan* rinnakkaisnimi, ja *Raisa* taas on tullut Suomeen Venäjältä, missä se on kansanomainen muunnos *Iraidasta*. Tämänniminen oli Aleksandriassa 300-luvulla elänyt marttyyri. *Siiri* on suomalainen muunnos *Sigridistä*, joka on muinaisskandinaavinen nimi; sen alkuosa merkitsee voittoa ja loppuosa joko kaunista tai ratsastajarta. *Venla* on suomalainen muunnos saksalaisperäisestä *Vendela*-nimestä, ja se pohjautuu kansannimeen *vendit*, jota saksalaisella kielialueella on käytetty slaaveista. Alkuperästään huolimatta nimellä on varsin suomenkielinen kaiku – ehkäpä johtuen Aleksis Kiven Seitsemän veljestä -romaanin Männistön Venlasta. Ruotsissa ja Suomessa käytettiin ensin nimivariantteja *Vendla*, *Wendla* ja *Wenla*, mutta *Venla* alkoi yleistyä kirjoitusasuna 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa.

Tyttöjen suomenkielisistä tai nimiasultaan suomalaisista etunimistä kaksi on Vaasan aineistossa, muut Helsingin aineistossa. Nimiasut *Iida*, *Iina*, *Iines* ja *Katariina* luokittelin suomalaistuneiksi suomen kielelle tyypillisen pitkän vokaalin perusteella. Vaikka nimet sinänsä ovat kansainvälisiä ja ainakin *Iineksen* ja *Katariinan* etymologia on selvästi muunkielinen, on perusteltua luokitella ne pitkän vokaalin vuoksi nimiasultaan suomalaistuneiksi. *Ines* on espanjalaistunut muoto *Agneksesta*, joka tulee kreikan sanasta *agnós*, 'puhdas, siveä'. Kristikunta tuntee monia *Agnes*-nimisiä pyhimyksiä. Myös *Katarinan* merkitys on alun perin 'puhdas, siveä'. Se perustuu kreikan sanaan *katharós*. *Katarina* monine muunnoksineen on myös nimenä levinnyt ympäri maailmaa kristinuskon mukana.

Erityisesti ruotsinkielisessä ympäristössä pitkä vokaali tekee nimestä selvästi suomalaisuutta korostavan; ruotsinkieliset käyttävät nimistä lyhytvokaalisia muotoja. Tyttöjen suomalaisista tai nimiasultaan suomalaistuneista etunimistä kuusi

on ensimmäisenä etunimenä. Näistä nimistä kaksitoista on toisena etunimenä ja viisi kolmantena etunimenä.

Poikien nimistä suomenkielisiä tai nimiasultaan suomalaisia on 27 (4 % poikien etunimistä). Suomenkielisistä tai nimiasultaan suomalaistuneista pojannimistä kaksi esiintyy ensimmäisenä etunimenä (*Onni, Raafael*). *Raafaelin* ensimmäisen tavun pitkä vokaali suomalaistaa nimiasun. Nimistä kahdeksantoista on toisena etunimenä (suomenkieliset *Armas, Ilmari* ja *Ohto* sekä nimiasultaan suomalaistuneet *Antero, Antti, Arttu, Atte, Hannu, Heikki, Jooseppi, Kari, Nuutti, Okko, Olavi (2), Olli, Tapani, Valtteri*) ja seitsemän kolmantena nimenä (suomenkielinen *Jannenpoika* ja nimiasultaan suomalaistuneet *Juhani (2), Olavi, Petteri, Sipi, Tapani*).

Armas ja *Ilmari* ovat yleistyneet 1800-luvun lopulta alkaen, kun suomalaishenkiset nimeäjät ovat tahtoneet lapsilleen uusia, suomenkielisiä nimiä. *Ilmari* viittaa tietenkin sanaan *ilma*, mutta todennäköisin esikuva nimeä kehiteltäessä lienee ollut Kalevalan seppä Ilmarinen. *Attea* pidetään useimmin *Antin* ja *Anteron* kutsumamuotona. Ne ovat vanhoja suomalaisia muunnoksia raamatullisesta *Andreas*-nimestä. *Nuutti* on suomenkielinen muoto nimestä *Knut*, joka taas on pohjoismainen lyhentyminen muinaissaksalaisesta *Kanutus*-nimestä. *Sipi* on kansanomaisen muoto *Sigfridistä*. Ruotsin ensimmäinen piispa oli nimeltään Sigfrid. Jo tuolloin nimi on kuitenkin ollut varsin kansainvälinen, sillä pyhimyskertomusten mukaan hän oli englantilainen, ja itse nimi on yksi muoto muinaissaksalaisesta *Siegfrid*-nimestä, jonka osat ovat *sieg*, 'voitto', ja *frid*, 'rauha'.

Suomenkielisistä tai nimiasultaan suomalaisista etunimistä valtaosa on Helsingin aineistossa. Nimistä vain kaksi on Vaasan aineistossa, ja ne ovat jälkimmäisinä etuniminä. Helsingin aineiston nimistä noin 5 % on suomenkielisiä tai nimiasultaan suomalaisia. Vaasan aineistossa vastaava luku on 1,5 %. Suomenkieliset

ja nimiasultaan suomalaiset etunimet ovat siis yleisempiä Helsingissä kuin Vaasassa, mikä puhuu sen puolesta, että Helsingin aineiston nimistä isompi osuus on kaksikielisten lasten nimiä kuin Vaasan aineiston nimistä.

4.1.2 Pohjoismaiset ja nimiasultaan pohjoismaiset nimet

Koko aineiston etunimistä noin 16 % on pohjoismaisia, samoin sekä Helsingin että Vaasan etunimistä. Suurin osa aineiston patronyyeistä ja matronyyeistä on pohjoismaisia ja tilastoitu pohjoismaisiksi. Ne on lueteltu luvussa 4.1.

Aineiston tyttöjen etunimistä pohjoismaisia tai nimiasultaan pohjoismaisia on 82 eli 14 %. Helsingin aineiston tyttöjen etunimistä pohjoismaisia tai nimiasultaan pohjoismaisia on 55/416 eli 13 % ja Vaasan aineistossa tällaisia etunimiä on 27/163 eli 16,5 %. Pohjoismaisiin tyttöjen etunimiin kuuluu vanhoja skandinaavisia nimiä ja niiden lyhennyksiä kuten *Dagny*, *Helga*, *Ingeborg*, *Ingrid*, *Ragni*, *Siri* ja *Solveig*.

Helga on vanha pohjoismainen nimi, *Helgen* naispuolinen vastine. Se perustuu muinaisskandinaaviseen sanaan *haelgi*, 'pyhä, onnellinen'. *Ragni* on lyhentyminen *Ragn*-alkuisista nimistä, erityisesti *Ragnhildista*. Se koostuu osista *ragn*, 'neuvo' ja *hild*, 'taistelu'. *Solveig* on myös vanha nimi, jonka osat ovat *salv*, 'talo, sali' ja *veig*, 'taistelu'.

Pohjoismaisiin nimiin kuuluu myös uudempia nimiä, jotka ovat kieliasultaan selvästi pohjoismaisia tai Pohjoismaissa ensi kerran käyttöön otettuja: *Linn*, *Linnea*, *Ronja*, *Saga* ja *Svea*. *Linnea* on Carl von Linnén kunniaksi kehitetty tyttönimi ja *Linn* lyhentyminen *Linneasta*. *Ronja* on Astrid Lindgrenin keksimä nimi. *Saga* otettiin käyttöön 1600-luvulla ja *Svea* 1800-luvulla.

Nimiasultaan pohjoismaisia tyttöjen etunimiä ovat *Brita, Elin, Kajsa, Karen, Karin, Lova, Malin, Pi, Pian, Stina* ja *Viveca*. *Brita* on lyhentymä *Birgitasta*, joka taas on skandinaavinen versio kelttiläisestä *Brigidasta*. Tämänniminen on irlantilaisissa myyteissä tulen ja valon jumala. *Elin* on ruotsalainen versio *Helenasta*, jonka lähtökohtana lienee kreikan sana *helios*, 'aurinko'. Kristikunta tuntee kymmeniä *Helena*-nimisiä pyhimyksiä. *Kajsa, Karen* ja *Karin* ovat kaikki *Katarinan* lyhennyksiä, ja *Malin* on lyhentymä *Magdalenasta*. *Pi* ja *Pian* perustuvat latinan sanaan *pia*, 'pyhä, hurskas'. *Stina* on lyhentymä *Kristinasta* ja muista *-stina*-päätteisistä nimistä. Senkin alkuperäinen merkitys on varsin uskonnollinen: latinan- ja kreikankielinen *Christiana* tarkoittaa naispuolista Kristuksen kannattajaa. *Vivekan* pohjalla ovat muinaissaksan sanat *Wiba, wiv*, 'nainen, vaimo'.

Tähän ryhmään olen sijoittanut myös nimet *Elida, Frida* ja *Lina*. *Elida* voi olla joko skandinaavinen tai puolalainen nimi. Islannin sana *ellidi* tarkoittaa pikapurjehtijaa tai nopeasti purjehtivaa, ja ruotsalaisen Esaias Tegnerin teoksessa Friothioffin taru (1825) *Elida* on kirjan sankarin laivan nimi. *Frida* on sekä pohjoismainen nimi että lyhentymä saksalaisista *Fried*-alkuisista nimistä. Muinaisskandinaavinen *frid* tarkoittaa kaunista, ihanaa, ystävää tai rakastettua. *Lina* on pohjoismainen lyhentymä *-lina*-loppuisista nimistä, esimerkiksi *Karolinasta*. Se on kuitenkin myös arabiankielinen nimi, joka tarkoittaa erästä palmulajia.

Aineiston poikien etunimistä pohjoismaisia tai nimiasultaan pohjoismaisia on 111 eli vajaa 18 % aineistosta. Helsingin poikien etunimistä pohjoismaisia tai nimiasultaan pohjoismaisia on 88/477 eli reilu 18 % ja Vaasassa 23/153 eli 15 %. Vanhoja pohjoismaisia nimiä ovat esimerkiksi *Alf, Alvar, Arne, Arvid, Bo, Björn, Einar, Frej, Gunnar, Hjalmar, Inge, Ingmar, Leif, Peik, Reidar, Sigurd, Stig, Tore, Viggo, Viking* ja *Öyvind*.

Alfin merkitys on keijukainen, ja *Alvar* saattaa olla yhdistelmä sanoista *alf* ja *var*, 'sotilas'. Toisaalta nimi on kirjoitettu myös *Allvar*, jolloin sen voi käsittää ruotsinnokseksi saksalaisesta nimestä *Ernst*, 'vakaa'. *Arne* on lyhentymä saksalaisesta *Arnoldista*. *Arvid* pohjautuu muinaisgermaaniseen ja skandinaaviseen *Arnvidh(er)*-nimeen, joka muodostuu osista *kotka* ja *sotilas* tai *metsä*. *Einar* eri muotoineen esiintyy monissa pohjoismaisissa mytologioissa ja saagoissa, ja se tarkoittaa yksin taistelevaa. *Frej* on islantilainen muoto muinaisessa pohjoismaisessa mytologiassa tavattavan kasvillisuuden jumalan nimestä *Frö*, jonka alkuperäinen merkitys on 'herra'.

Nimiasultaan pohjoismaisia poikien nimiä ovat *Aage*, *Anders*, *Axel*, *Erik*, *Gustaf*, *Gustav*, *Henrik*, *Jesper*, *Johan*, *Kalle*, *Knut*, *Krister*, *Lars*, *Lasse*, *Love*, *Mats*, *Mattias*, *Niklas*, *Nils*, *Rasmus*, *Per*, *Valdemar* ja *Waldemar*.

Aage on vanha tanskalainen nimi, joka lienee lyhentymä *Achatiuksesta*. Hän oli yksi kristinuskon ensimmäisistä marttyyreista. Myös nimi *Åke* on yksi *Achatiuksen* kutsumamuodoista. *Axel* on myös tanskalainen nimi: 1100-luvun lopulla arkkipiispana ollut Absalomia alettiin kutsua *Axeliksi*, ja kutsumamuoto yleistyi muuallakin pohjoismaissa. *Erik* on muinaisgermaaninen nimi, joka merkitsee hallintoaluetta tai yksinvaltiaana hallitsevaa. Se on ollut varsin suosittu pohjoismaisten hallitsijoiden nimenä: neljäntoista Ruotsin ja seitsemän Tanskan kuninkaan nimi on ollut *Erik*.

Gustaf- ja *Gustav*-nimien lähtökohtana voidaan pitää muinaispuolalaista nimeä *Gostislav* (*gost*, 'vieras'), josta saatiin muodot *Gostslav* ja *Goslav*. Kun alkuosa korvattiin sanalla *göt*, 'göötalainen', ja loppuosa sanalla *staver*, *staf*, 'tuki', saatiin nimi *Götstav*, 'gööttien tuki'. Saksassa nimelle on esitetty toisenlainen etymologia: *gunt*, 'taistelu', ja *stafr*, 'tuki'.

Henrik on pohjoismainen muoto saksalaisista nimistä *Haimrich* (*haim*, 'koti, talo' ja *rich*, 'mahtava') ja *Heinrich* (*hagan*, 'hovi' ja *rich*, 'mahtava'). *Jesper* on germaanisissa kielissä kehittynyt rinnakkaismuoto *Kasperista* ja *Kasparista*, joka oli keskiaikaisen perimätiedon mukaan yksi itämaan tietäjistä. *Lars* ja sen puhuttelumuoto *Lasse* ovat skandinaavisia lyhennyksiä *Laurentiuksesta*, joka alun perin tarkoittaa Laurentumista (kaupunki Rooman lähellä) olevaa miestä. Myöhemmin nimen selitettiin tarkoittavan laakerinlehdillä seppelöityä, *laurus*, 'laakeripuu'. Kirkollisen perimätiedon mukaan marttyyrit saavat kuollessaan ”ikuisen elämän katoamattoman sepeleen” (Lempiäinen 2001: 389).

Love on ruotsinkielinen versio *Louisista*. Sen syntyyn ovat todennäköisesti vaikuttaneet naistennimet *Loviisa* ja *Lova*. *Niklas* on friisiläis-saksalainen ja *Nils* pohjoismainen lyhentymä *Nikolauksesta*. Nikolaus oli Uudessa testamentissa yksi Jerusalemin alkuseurakunnan seitsemästä diakonista. Suosituksi nimen on tietenkin tehnyt Myran piispa pyhä Nikolaus, joka tunnetaan myös Joulupukki-hahmon esikuvana.

Rasmus on Tanskasta muualle Pohjoismaihin levinnyt lyhentymä *Erasmuksesta* (kreik. 'rakastettu, kaivattu'), joka on ollut monien pyhimysten nimi. Merkittävä nimen kantaja on tietenkin alankomaalainen humanisti Erasmus Rotterdamilainen. *Valdemar* (samoin kuin *Waldemar*) on tanskalainen muunnos muinaisslaavilaisesta nimestä *Vladimeru*. Tanskassa nimen aluksi tuli *valde*, 'valta'. Saksassa nimi onkin selitetty yhdistelmäksi muinaissaksan sanoista *waltan*, 'hallita', ja *mar*, 'kuuluisa'.

4.1.3 Muunkieliset ja kansainväliset nimet

Muunkielisiä ja kansainvälisiä etunimiä on aineistossa 965 eli 80 %. Tyttöjen etunimistä muunkielisiä tai kansainvälisiä on 473 eli 82 %. Poikien etunimistä muunkielisiä tai kansainvälisiä on 492 nimeä eli 78 %. Helsingin aineistossa muunkielisiä tai kansainvälisiä nimiä on 704 eli 79 % ja Vaasassa 261 eli 82,5 %. Helsingin aineiston poikien nimistä reilu 76 % on muunkielisiä tai kansainvälisiä, mikä on vähän vähemmän kuin Helsingin aineiston tyttöjen nimistä (noin 82 %). Vaasan aineiston tyttöjen nimistä 81,5 % on muunkielisiä tai kansainvälisiä ja poikien nimistä lähes 84 %.

Muunkielisistä etunimistä suurin osa on myös kansainvälisiä nimiä. Olenkin selvittänyt jokaisen nimen alkuperän niin tarkasti, kuin se on ollut mahdollista käytössäni olleen etunimikirjallisuuden pohjalta. Muunkielisissä ja kansainvälisissä nimissä on runsaasti etymologialtaan saksalaisia ja englantilaisia nimiä. Myös latinaan ja kreikkaan pohjautuvia nimiä on paljon. Monet nimet pohjautuvat Raamattuun ja sen erikielisiin nimiperinteisiin. Joukossa on jonkin verran esimerkiksi ranskalaisia ja espanjalaisia nimiä. On myös paljon etunimiä, joiden etymologiaa on hankala pitävästi selvittää, mutta jotka silti selvästi ovat kansainvälisiä tai muunkielisiä. Seuraavassa luokittelen kansainvälisiä nimiä etymologian mukaan, mutta myös esimerkiksi etymologialtaan heprealaiseen *Annaan* perustuva *Anette* on mukana ranskalaisten nimien ryhmässä sillä perusteella, että se on ranskalaistunut nimimuoto. Välillä on haastavaa tulkita, onko jokin nimi muuttunut riittävästi tietynkieliseksi vai pitäisikö se luokitella etymologiansa perusteella johonkin toiseen ryhmään.

Etymologialtaan saksankielisistä etunimistä suurin osa on ollut jo pitkään käytössä Pohjoismaissa. Monet näistä nimistä ovat myös kansainvälisesti erittäin suosittuja. Etymologialtaan saksankielisiä tyttöjen etunimiä ovat esimerkiksi *Ebba, Edla, Emma, Hilma, Karolina, Lotta, Matilda, Mette, Valborg* ja *Wilhelmina*. *Emma* on samaa juurta kuin *Irma*, ja se pohjautuu sanaan *ermin, irmin*, 'suuri, voimakas'. *Hilma* on nimen *Helma* rinnakkaismuoto. *Helma* taas on lyhentymä *Wilhelminestä* ja muista sanan *helm*, 'suoja', sisältävistä nimistä. Sekä *Karolina* että *Charlotan* hellittelynimi *Lotta* ovat *Karlin*, 'vapaa talonpoika', sisarnimiä. *Charlotta* on itse asiassa ranskalaisen ja italialaisen *Charlot'n*, 'pikku Kaarlo' sisarnimi, mutta muoto *Lotta* on suosittu erityisesti Saksassa. Sekä *Mette* että *Matilda* ovat muunnoksia nimestä *Mechthild*, jonka osat ovat *macht*, 'voima', ja *hiltja*, 'taistelu'. *Valborg* on muunnos saksan *Walburgasta*, jolle on esitetty kaksi vaihtoehtoista tulkintaa. Toisen mukaan kyseessä on taistelussa kaatuvia sotilaita Valhallaan johdattava kuolemanhaltijatar pohjoismaisesta mytologiasta. Toisen tulkinnan lähtökohtana on nimi *Waldburga*, jonka osat ovat muinaissaksan *waltan*, 'hallita, suojella' ja samaa merkitsevä *bergan, burg*. Nimen merkitys on siis vahva suojelijatar.

Saksankielisiä poikien nimiä ovat esimerkiksi *Alvin, Didrik, Evert, Fredrik, Hugo, Konrad, Leonard, Oscar, Otto* ja *Woldemar*. *Alvinin* kantanimi lienee *Adelwin*, 'jalosäätynen ystävä'. Tosin se saattaa olla myös muunnos *Albin*-nimestä, joka tulee latinan *Albinuksesta* (*albus*, 'valkoinen'). *Evert* on pohjoissaksalainen lyhentymä *Eberhardista*. Nimi tulee muinaissaksasta ja merkitsee 'pelkäämätön kuin villikarju'. *Hugo* tulee muinaissaksan sanasta *hugi*, 'järki, ymmärrys'. Konradin alkuosa merkitsee rohkeaa ja loppu neuvonantajaa. *Otto* on lyhentymä muinaissaksalaisista *od-* ja *ot-*alkuisista nimistä. *Od*-sanana eri merkityksiä ovat 'omaisuus, tilanomistaja, varakas mies'.

Englanninkielisissä etunimissä on sekä vanhoja, pohjoismaisiinkin kieliin vakiintuneita nimiä että uusia muotiniimiä. Etymologialtaan englanninkielisiä tai englannistuneita tyttöjen etunimiä ovat *Alice*, *Amy*, *Caprice*, *Dixie*, *Edith*, *Evelina*, *Fanny* ja *Jessica*. *Amy* on lyhentymä latinalaisperäisestä nimestä *Amata*, 'rakastettu'. Englannin kielen *caprice*, 'oikku, päähänpisto', on inspiroinut etunimen *Caprice* (<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Caprice> 2011).

Yhdysvaltain Etelävaltioita kutsutaan nimellä *Dixie*. Alun perin sana on viitannut kymmenen dollarin seteliin; ranskaksi *dix* on 'kymmenen'. (<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Dixie> 2011.)

Edith pohjautuu muinaisenglannin sanaan *eadgith*, 'onnellinen'. *Evelina* on latinalaistettu muoto englannin *Evelynista*. Evelyניהä pidetään yleisesti *Eevan* muunnoksena, mutta toisaalta sen alkuperänä pidetään muinaisgermaanista nimeä *Aveline*, 'pähkinäpuu'. Tästä nimestä kehittyi *Evelyn*, mutta tässä merkityksessä nimenomaan miehennimeksi. *Fanny* on englantilainen muunnos *Franciscasta*, 'ranskatar'. *Jessica* on englantilainen muunnos heprealaisesta nimestä *Yiskah*, 'Jumala katsoo puoleen'. *Birgitta*, *Jennifer* ja *Selma* ovat alun perin kelttiläisiä nimiä.

Poikien nimistä englantilaisia tai englannistuneita ovat *Dean*, *Ian*, *Jimmie*, *Kevin*, *Kim*, *Melvin*, *Oscar*, *Ossian*, *Patrick*, *Ringo*, *Robin* ja *William*. *Dean* tarkoittaa nykyenglannissa tuomiorovastia tai dekaania, mutta muinaisenglannissa sen merkitys oli 'laaksosta syntyisin oleva'. Alun perin se on ollut sukunimi, josta on tullut etunimi. *Jimmie* on muunnelma *Jimistä*, joka on *Jamesin* lempinimi. Se taas on englantilainen muoto *Jakobista*. *Kevin*, joka tarkoittaa iirin kielellä 'sievää' tai 'kohteliasta', on muunnos vanhasta iirinkielisestä *Caomghin*-nimestä. *Kim* voi olla joko lyhenne vanhasta englantilaisesta sukunimestä *Kimball*, 'kuninkaallinen kukkula', tai Raamatun *Joakimista*. *Melvin* on rinnakkaisnimi naisen nimille *Melvina*,

Malvina. Saksassa nimen alkumuodoksi on esitetty nimeä *Madalwine*, jonka osat ovat *mahal*, 'oikeuspaikka', ja *wini*, 'ystävä'. Nimi esiintyy kuitenkin myös Ossianin lauluissa, joissa se pohjautuu gaelin kielen ilmaisuun *maolwine*, 'sileä otsa' tai 'pehmeä lumi'. *Ossian*-nimen pohjalla on todennäköisesti gaelin kielen *oisin*, *ossin*, 'pieni hirvi, kuusipeura'. *Patricius*, 'ylimys', on latinankielinen nimi, mutta *Patrick* on irlantilainen muunnos siitä. Nimen merkittävin kantaja lienee Irlannin suojeluspyhimys, joka tunnetaan ympäri maailman. *Robin* on muunnos *Robertista*, joka on englantilainen muoto germaanisesta nimestä *Hrodebert*. Toisaalta *robin* tarkoittaa englanniksi myös 'punarintaa', mikä on varmasti innoittanut osaa nimenantajista. *Ringo*-nimikin kuuluneeseen englanninkielisten nimien ryhmään todennäköisen esikuvansa, *The Beatles* -yhtyeen rumpalin Ringo Starrin, perusteella.

Raamattu on ollut merkittävä nimien lähde koko kristillisessä maailmassa, ja se näkyy myös siinä, että aineiston nimistä monet pohjautuvat Raamattuun. Raamatun nimet ovat takana monessa sellaisessakin nimessä, jota emme osaa yhdistää Raamattuun. Esimerkiksi kansainvälisesti huippusuosittu *Jesse* on kreikkalainen muoto *Iisaista*.

Tyttöjen raamatullisia etunimiä ovat esimerkiksi *Elisa*, *Elisabet*, *Filippa*, *Hanna*, *Lydia*, *Maria*, *Mikaela*, *Mirjam*, *Rebecka*, *Salome*, *Sanna* ja *Sara*. *Elisa* on alkuaan miehen nimi; Vanhan testamentin Kuninkaiden kirjassa on profeetta Elisa. Heprean *Elischa* tarkoittaa 'Jumala on auttanut' tai 'Jumala pelastaa'. Siihen, että *Elisasta* on länsimaissa tullut naisen nimi, vaikuttanee *Elisabet*-nimi. Vanhassa testamentissa *Elisabet* esiintyy muodossa *Eliseba*, 'Jumala on valani' tai 'Jumala antaa avun'. Uudessa testamentissa nimeä kantaa Johannes Kastajan äiti. *Filippa* on *Filippoksen*, 'hevosten ystävä', sisarnimi. Filippos oli yksi Jeesuksen kahdestatoista opetuslapsista. *Mirjam*-niminen on Vanhassa testamentissa Mooseksen ja Aaronin

sisko, jonka nimelle on useita merkityksiä: 'näkijätar', 'kaivattu' tai 'katkera'. *Lydia* tarkoittaa kreikaksi Vähä-Aasiassa sijainneesta Lydian maakunnasta kotoisin olevaa. Uuden testamentin mukaan ensimmäinen apostoli Paavalin kastama eurooppalainen kristitty oli nimeltään *Lydia*. *Rebecka* on muunnos nimestä *Rebecca*, joka tulee heprean nimestä *Ribqah*. Vanhassa testamentissa patriarkka Iisakin vaimo on Rebekka. *Ribqah* saattaa merkitä 'lumoavaa, pauloihinsa kietovaa'. Toisen selityksen mukaan se on muunnos sanasta *biqrah*, 'lehmä'. Hepreankielinen *Salome*, 'rauhaa rakastava', on *Salomon* sisarnimi. *Sanna* on hepreankielisen *Susannan*, 'lilja', kutsumanimi. Sekä Vanhassa että Uudessa testamentissa esiintyy *Susanna*-niminen hahmo. *Sara* tulee alun perin hepreankielisestä nimestä *Sarai*, 'ruhtinatar'. Senniminen on Vanhassa testamentissa patriarkka Abrahamin vaimo.

Aineiston poikien etunimistä Raamatusta ovat peräisin *Aaron*, *Adam*, *Amos*, *Daniel*, *Emanuel*, *Isak*, *Jakob*, *Johannes*, *Markus*, *Matias*, *Melker*, *Mikael*, *Paul*, *Rafaël*, *Samuel*, *Tomas* ja *Zacharias*. Aaron on Raamatussa Mooseksen vanhempi veli. Nimen lähtökohtana lienee muinaisegyptistä saatu heprean sana *aharon*, 'vuori'. *Adam* tarkoittaa hepreaksi 'ihmistä', ja nimen pohjana on sana *adama*, 'maa'. Hepreankielinen *Amos*, 'taakan kantaja', on yhden Vanhan testamentin profeetan nimi. *Melker* on ruotsalainen *Melchiorin*, 'valon kuningas', muunnos. Nimeä ei mainita Raamatussa, mutta vanhan perimätiedon mukaan Melchior oli yksi kolmesta itämaan tietäjästä. Hepreankielinen *Mikael*, 'kuka on niin kuin Jumala', ja *Rafaël* ovat molemmat arkkienkeliä nimisiä. *Rafaël* on kreikkalainen muoto heprean nimestä *Repha'el*, 'Jumala parantaa' tai 'Jumala on pelottava'. *Samuel* pohjautuu hepreankieliseen nimeen *Schemuel*, 'hänen nimensä on Jumala' tai 'Jumalalta pyydetty'. Samuel on Raamatussa profeetta ja kansanjohtaja.

Latinan- tai kreikankielisiä etunimiä on aineiston muunkielisissä nimissä yhteensä enemmän kuin minkään muunkielisiä nimiä. Suuri osa latinan- ja kreikankielisistä nimistä on vanhoja pyhimysnimiä, ja osittain tästä syystä monet nimistä ovat nykyään ympäri maailmaa levinneitä. Monessa kielessä ne on omaksuttu sellaisenaan tai pienin muutoksin kielen nimistöön. Tällaisia tyttöjen etunimiä aineistossani ovat esimerkiksi *Aemedeä, Agnes, Amanda, Anastasia, Angelica, Antonia, Aurora, Camilla, Cassandra, Cecilia, Christina, Emilia, Felicia, Helena, Irene, Julia, Kira, Klara, Laura, Margareta, Sofia* ja *Victoria*. *Anastasia* on kreikan *Anastasiuksen*, 'ylösnoussut', naispuolinen vastine. *Emilia* on roomalaisesta *Aemelius*-sukunimestä tulevan *Emilin* sisarnimi. *Julia* on roomalaisen *Julius*-sukunimen naispuolinen vastine. *Kira* on nimen *Kyra* rinnakkaismuoto. Katolisen kirkon pyhimysluettelo tuntee *Cyra*-nimisen 400-luvulla eläneen syyrialaisen erakkotytön. *Klara* tulee latinan sanasta *clara*, 'puhdas, kirkas'. *Laura*-nimen teki tunnetuksi italialainen runoilija Petrarca Lauralle omistetuilla soneteillaan. Alun perin nimen pohjana on *Laurentia*, joka on *Laurentiuksen* sisarnimi. *Margareta* tarkoittaa kreikaksi 'helmeä'. Perimätiedon mukaan tämänniminen oli 300-luvulla Diocletianuksen vainoissa surmattu marttyyrineito. *Sofia* tarkoittaa kreikaksi 'viisautta'. *Sofia* on kolmen varhaiskristillisen marttyyrin nimi.

Aineiston poikien etunimistä latinaan tai kreikkaan pohjautuvat esimerkiksi *Adrian, Alexander, August, Cornelius, Emil, Fabian, Georg, Julius, Leo, Linus, Martin, Max, Nicolas, Sebastian, Severin, Uno* ja *Vincent*. *Adrian*, latinaksi *Hadrianus* ja kreikaksi *Adrianos*, tarkoittaa lähellä Venetsiaa olevasta Adrian satamakaupungista kotoisin olevaa. *Alexander*, 'puolustaja', on kreikkalainen nimi, jonka maineikkain kantaja on Aleksanteri Suuri. *August* on lyhentymä latinankielisestä *Augustuksesta*, 'kunnianarvoisa' ja *Augustinuksesta*, 'pieni

Augustus'. *Cornelius* on roomalainen sukunimi, jonka pohjana on joko *cornu*, 'sarvi', tai *cornus*, 'kirsikkapuu'. *Fabian* on muunnos vanhasta roomalaisesta sukunimestä *Fabius*, joka pohjautuu sanaan *faba*, 'papu'. *Georg* pohjautuu kreikkalaiseen nimeen *Georgios*, 'maanviljelijä'. Sekä itäinen että läntinen kristikunta tuntevat runsaasti *Georgios*- tai *Georgius*-nimisiä pyhimyksiä. *Linus* on yksi muoto kreikkalaisesta nimestä *Linos*, joka pohjautuu sanaan *linon*, 'pellava'. *Martin* on monissa kielissä tavattava versio latinankielisestä *Martinuksesta*, 'sodanjumala Marsille kuuluva'. *Sebastian(us)* tarkoittaa miestä Sebastian kaupungista. *Severin* pohjautuu latinan sanaan *severus*, 'vakava, ankara'.

Aineistossa on jonkin verran ranskalaisia ja ranskalaistuneita etunimiä, esimerkiksi *Anette*, *Isabelle*, *Jeanice*, *Josefine*, *Louise*, *Madeleine*, *Michelle*, *Natalie* ja pojannimi *Edouard*. *Madeleine* on ranskalainen versio Magdalenasta ja *Michelle* *Mikaelasta*, joka on *Mikaelin* sisarnimi. *Natalie* on ranskalainen muunnos *Nataliasta*, joka on alun perin latinaa ja tarkoittaa jouluna syntynyttä. *Edouard* on ranskalainen muunnos englantilaisesta *Edvardista*, joka muodostuu osista *ead*, 'rikkaus', ja *weard*, 'vartija'.

Espanjalaisia nimiä ovat esimerkiksi *Elvira* ja *Arturo*. *Elvira* pohjautunee arabialaiseen ylevää ja käskijätärtä merkitsevään esikuvaan. *Arturo* on espanjalainen, mutta myös Italiassa käytössä oleva muunnos nimestä *Artur*. Se tulee mahdollisesti kelttiläisestä sanasta *artos*, 'karhu'. Nimen toiseksi lähtökohdaksi on esitetty myös roomalaisen ylimyssuvun nimi *Artorius*. Italialaisia nimiä ovat esimerkiksi *Bettina* ja *Gilda* sekä pojannimi *Roberto*. *Bettina* on muodostelma *Elisabetin* laajentumasta *Elisabettina* sekä *Benedictan* rinnakkaisnimestä *Benedetta*. *Gilda* taas on muunnos germaanisista *Gertrud*- tai *Hilde*-nimestä.

Venäläinen tausta on ainakin nimillä *Katja, Nadja; Casimir, Igor, Milo, Nikolai*. *Katja* on venäläinen muunnos *Katarina*-nimestä. *Nadja* on lyhentymä nimestä *Nadezhda*, 'toivo'. *Casimir* on rinnakkaismuoto nimestä *Kasimir*, 'rauhantekijä'. *Igor* on venäläinen muoto skandinaavisesta nimestä *Ingvar*. *Milo* on lyhentymä slaavilaisen hallitsijanimen *Mirolavin* rinnakkaismuodosta *Miloslav*. *Nikolai* on tietenkin venäläinen muunnos *Nikolaoksesta*.

Ilona on unkarilainen versio *Helenasta* ja *Kasper* vanha, persiankielinen nimi. Persian *kansbar* tarkoittaa 'rahastonhoitajaa'. Perimätiedon mukaan yksi itämaan tietäjistä oli Kaspar. *Ellinor, Nadira* ja *Noor* ovat arabiankielisiä nimiä. *Ellinor*, 'Jumala on valoni', tuli Espanjaan maurien välityksellä ja levisi sieltä muuallekin. *Noor* on yksi *Ellinorin* lyhentymistä. *Nadira* tarkoittaa 'kallisarvoista' (<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Nadira> 2011). Aineistossa on myös etunimiä, jotka eivät ole etymologialtaan eurooppalaisia: *Chi-Yung, Oktay, Oye, Ramses*. *Oktay* on turkkilainen nimi, jonka alkuperä on Mongoliassa. Nimen merkitys on 'viisas'. (<http://www.babynology.com/meaning-287294-m68.html> 2011.) Muinaisesta Egyptistä peräisin oleva faaraon nimi Ramses tarkoittaa 'Ran [aurionjumala] synnyttämää' (<http://www.thinkbabynames.com/meaning/1/Ramses> 2011).

Muunkielisiin ja kansainvälisiin etunimiin kuuluu myös sellaisia nimiä, joiden etymologiaa ei voi kattavasti selvittää. Tyttöjen nimet *Ida, Linda* ja *Milla* voivat olla lyhentymiä useastakin eri nimestä. Esimerkiksi *Linda* saattaa olla lyhentymä saksankielisistä nimistä *Adelind* tai *Theodolinda*. Toisaalta se voi olla hellittelynimi *Belindalle*, joka taas voi pohjautua joko italian sanaan *belina*, 'leikkikalu', tai muinaissaksalaiseen nimeen *Betlindis*. *Linda* voi olla myös *Melindan* lempinimi. Se taas on 1700-luvun saksalaisissa paimenrunoissa esiintyvä nimi, jossa

yhdistyvät latinan *mel*, 'hunaja' ja saksan *lind*, 'lempeä'. Nämä nimet (*Ida, Linda, Milla*) ovat kuitenkin selvästi kansainvälisiä. Tällaisiin nimiin kuuluvat mielestäni myös moneen kieleen sopivat, uudehkot nimet *Sanja* ja *Tomina*. Myös vuoden 2001 suomenruotsalaisten tyttöjen suosituin etunimi *Wilma* on monessa maassa ja kielessä esiintyvä saksalaisen *Wilhelminan* muunnos.

4.2 Sukunimet

Luokittelin myös aineiston sukunimet kolmeen ryhmään: suomenkielisiin, pohjoismaisiin ja muunkielisiin. Suomenkielisten sukunimien erottelu aineistosta oli melko yksinkertaista: yleensä suomenkieliset sukunimet (*Hautamaa, Konttinen, Punkari*) on helppo erottaa muusta aineistosta. Toki suomenkielistenkin sukunimien ryhmässä on epäselviä tapauksia, joiden suomenkielisyydestä ei voi olla täysin varma. Esimerkiksi *Malka* sopisi äänneasunsa puolesta moniin kieliin. Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun (www.vrk.fi -> Nimipalvelu -> Sukunimihaku) mukaan se on kuitenkin ollut Suomessa nimenä 111 henkilöllä, joten sen voi päätellä olevan suomenkielinen nimi. Samalla tavalla olen turvautunut Nimipalveluun muidenkin epäselvien nimien kohdalla (*Indola, Sirve*). Suomenkielisten nimien luokittelussa olen hyödyntänyt myös Pirjo Mikkosen ja Sirkka Paikkalan teosta *Sukunimet* (2000). Teoksessa ei ole omia nimiartikkeleita harvinaisimmista sukunimistä, mutta esimerkiksi nimi *Indola* mainitaan nimen *Intola* kohdalla. Aineiston 498 sukunimestä 151 on suomenkielisiä. Helsingiläisten lasten sukunimistä suomenkielisiä on 120/369 ja vaasalaisten 31/129.

Aineiston pohjoismaisiin sukunimiin kuuluu sekä selvästi ruotsalaisia (*Larsson, Sjölund*) että muissa Pohjoismaissa käytössä olevia sukunimiä (*Andresen,*

Rønhovde). Monet näistä nimistä ovat sellaisia, että ne voivat olla käytössä useammassa maassa (*Lindman, Sillman*), mikä puhuu sen puolesta, että nimet kannattaa luokitella nimenomaan pohjoismaisiin. Suurin osa pohjoismaisista nimistä on helppo luokitella, mutta tähänkin ryhmään kuuluu nimiä, joiden kielisyys ei ole itsestään selvä (*Ginman, Londen*). Näiden nimien luokittelussa olen käyttänyt Ruotsin valtion virallista selvitystä vuodelta 1965 Ruotsissa tuolloin kansalaisilla käytössä olleista sukunimistä (*Sveriges släktnamn 1965. Förteckning utarbetad inom patent- och registreringsverket*). Selvityksestä käy ilmi myös, onko tietyn nimen kantaja ollut syntymästään saakka Ruotsin kansalainen vai saanut kansalaisuuden myöhemmin. Koska maahanmuuttajien määrä Ruotsissa oli 1900-luvun puolivälissä melko pieni verrattuna tähän päivään, tämän tiedon avulla voi tehdä jotain johtopäätöksiä. Selvityksen avulla nimiaineistosta on erottunut myös sellaisia nimiä, jotka voisivat ulkoasunsa puolesta olla pohjoismaisia, mutta jotka selvityksen mukaan eivät ole ainakaan ruotsinkielisiä. Esimerkiksi nimet *Amper* ja *Lassale* olen selvityksen avulla sulkenut ulos pohjoismaisten sukunimien joukosta. Joissain nimissä olen joutunut miettimään suomenkielisyyden ja ruotsinkielisyyden rajaa. Esimerkiksi nimet *Indola* ja *Pertilä* olen luokitellut suomenkielisiksi, vaikka ruotsin kieli todennäköisesti onkin vaikuttanut niiden nimiasuun. Ne eivät kuitenkaan ole mahdottomia suomenkielisinä niminä. Nimen *Lillja* olen sen sijaan luokitellut pohjoismaiseksi, koska suomen kielessä ei voi olla kahta konsonanttia tavun lopussa.

Aineistossani on joitain latinan mallin mukaan muodostettuja oppineistonimiä (*Lilius, Serenius, Stenius, Syrenius, Wallius*). Koska suurin osa näistä nimistä on muodostettu ruotsinkielisen kantasanan pohjalta, olen luokitellut nimet pohjoismaisiksi. Ilmiö on keskiajalla ollut yleinen nimenomaan ruotsinkielisen sivistyneistön piirissä. 1700-luvulla sivistyneistö otti ranskalaiselta kuulostavia nimiä,

kuten esimerkiksi aineiston *Gunell, Pontin* ja *Regnell*. (Blomqvist 2006: 81–84.) Tällaiset nimet olen luokitellut myös pohjoismaisiksi nimivartaloiden perusteella. Nimiaineistossani on yksi norjalainen välinimi, toisen vanhemman sukunimi, joka ei kuitenkaan ole lapsen varsinainen sukunimi. Olen silti luokitellut sen mukaan pohjoismaisiin sukunimiin. Aineiston 498 sukunimestä 302 on pohjoismaisia. Helsinkiläisten lasten sukunimistä pohjoismaisia on 210/369 ja vaasalaisten 92/129.

Aineistossa on myös sukunimiä, jotka eivät ole suomenkielisiä tai pohjoismaisia. Tällaisia nimiä ovat esimerkiksi *Akrong, Berryman, Gloukhov, Kemer* ja *Loo*. Muunkielisiä nimiä ovat myös alun perin saksalaiset nimet, jotka ovat melko yleisiä myös ruotsalaisten ja suomenruotsalaisten parissa (esimerkiksi *Albrecht, Freudenthal, Schöring, Thesleff, Zitting*). Aina ei ole selvää, pitäisikö jokin nimi luokitella pohjoismaiseksi vai muunkieliseksi. Esimerkiksi *Hasselmannin* olen luokitellut ruotsinkieliseksi, koska se ei ole Ruotsissa erityisen harvinainen nimi, vaikka se voisi perustellusti olla myös saksankielinen nimi. Aineiston 498 sukunimestä 45 on muunkielisiä. Helsinkiläisten lasten sukunimistä muunkielisiä on 39/369 (10,5 %) ja vaasalaisten 6/129 (4,5 %). Suomen suurin kaupunki on kulttuurisesti ja kielellisesti heterogeenisempi kuin sitä pienempi Vaasa.

Sukunimen kieli ei välttämättä kerro paljon kantajansa äidinkielestä – monilla ruotsinkielisillä on vanhastaan suomenkielinen sukunimi, aivan kuten suomenkielisellä saattaa olla ruotsinkielinen sukunimi (Blomqvist 2006: 113). Suomenmielisyyden aikana monet ruotsinkieliset vaihtoivat nimensä suomenkieliseksi. On helppo kuvitella tilanne, jossa ruotsinkielinen isäntä on ostanut tilan, jolla on suomenkielinen nimi, ja tilan nimestä on tullut sukunimi. Suomenkielinen väestö on saattanut ottaa itselleen ruotsinkielisen sukunimen sosiaalisen arvonnousun toivossa. Saksalaiset sukunimetkin ovat melko yleisiä

Pohjoismaissa, eivätkä niiden kantajat välttämättä ole saksankielisiä. Suomenkielisiä sukunimiä on kuitenkin aineistossa paljon (noin 30 % kaikista sukunimistä), ja mielestäni se antaa viitettä siitä, että osa aineiston nimistä on annettu kaksikielisten perheiden lapsille. Helsingin aineistossa suomenkielisiä sukunimiä on 32,5 % kaikista sukunimistä, kun taas Vaasassa suomenkielisiä sukunimiä on 24 %. Sukunimetkin puhuvat sen puolesta, että Helsingin aineiston nimistä suurempi osa on kaksikielisten lasten nimiä kuin Vaasan aineistosta. Kansainvälisiä sukunimiä on myös jonkin verran (kaiken kaikkiaan noin 9 %), joten voi olettaa, että etunimien valinnassa tasapainoillaan monenlaisten kielellisten ja kulttuuristen perinteiden välillä.

4.3 Havaintoja

Suomenkieliset etunimet ovat aineistossa varsin harvinaisia: koko aineistossa niitä on vain 4 %. Helsingin aineistossa suomenkielisiä etunimiä on sekä tyttöjen että poikien nimissä 5 %. Vaasan aineistossa suomenkieliset etunimet ovat todella harvinaisia: poikien nimistä reilu 1 % on suomenkielisiä ja tyttöjen nimistä vajaa 2 %. Ero kaupunkien välillä johtuu varmasti siitä, että Vaasan asukkaista jopa neljännes on ruotsinkielisiä, kun taas Helsingissä ruotsinkielisiä on vain reilu 6 %. Lisäksi Helsingin ruotsinkielisistä asukkaista iso osa on todellisuudessa kaksikielisiä, kun taas Vaasassa kaksikielisyys on Helsinkiä vähäisempää. (Kts. esim. Allardt ja Starck 1981 ja Tandefelt 1988.) Ylipäätään helsinkiläisten suomenruotsalaisten nimiympäristö sisältää enemmän suomenkielisiä nimeämisen malleja kuin vaasalaisten suomenruotsalaisten nimiympäristö. Esimerkiksi kun helsinkiläiset suomenruotsalaiset

vanhemmat valitsevat lapselleen nimeä, heillä on suomenkielisiä sukulaisia ja ystäviä, joiden mukaan lapselle saatetaan valita nimi.

Pohjoismaisia etunimiä aineistossa on 16 %. Pojilla pohjoismaiset etunimet ovat hieman yleisempiä (18 %) kuin tytöillä (14 %). Eero Kiviniemen mukaan pojista tehdään useammin sukulaisten kaimoja kuin tytöistä. Taustalla lienee ajatus siitä, että nimen avulla poika liitetään sukuun. (Kiviniemi 1982: 132–133.) Voi olettaa, että myös suomenruotsalaisissa perheissä pojat halutaan liittää suomenruotsalaiseen sukuun ja samalla koko kulttuuriin. On mielenkiintoista, että Vaasan aineistossa tyttöjen nimien pohjoismaisuus (16,5 %) on hieman yleisempää kuin Helsingin aineistossa (13 %). Helsingin aineistossa taas poikien nimistä suurempi osa (18 %) on pohjoismaisia kuin Vaasan aineistossa (15 %). Erot nimien määrässä eivät ole suuren suuria, mutta voisi kuvitella, että Vaasassa pohjoismaiset nimet ovat yleisiä suomenruotsalaisuuden yleisyyden vuoksi. Miksi sitten helsinkiläisten poikien nimistä suurempi osa on pohjoismaisia kuin vaasalaisten poikien? Onko kaksikielisessä ja kulttuurisesti varsin heterogeenisessä ympäristössä erityisen tärkeää korostaa poikien kuulumista suomenruotsalaiseen sukuun ja kulttuuriin?

Suurin osa aineistoni etunimistä on kansainvälisiä, jopa 80 %. Tyttöjen nimet ovat hieman kansainvälisempiä (82 %) kuin poikien nimet (78 %). Hieman yllättäen Vaasassa kansainväliset nimet ovat hivenen yleisempiä (82,5 %) kuin Helsingissä (79 %). Voisi kuvitella, että kansainvälisessä pääkaupungissa etunimet olisivat kansainvälisempiä kuin syrjäisessä Vaasassa. Onhan Helsingin aineistossa kansainvälisiä tai muunkielisiä sukunimiäkin enemmän (10,5 %) kuin Vaasassa (4,5 %). Vaasan syrjäisyys on kuitenkin näkökulmakysymys. Ruotsista päin tarkasteltuna Vaasa on lähempänä kuin Helsinki, ja tämä saattaa vaikuttaa myös nimistöön. Suomenruotsalaiseen kulttuuriin on aina saatu vaikutteita Ruotsista, myös nimien

kohdalla. On täysin mahdollista, että Vaasan aineiston etunimien kansainvälisyys ja muunkielisyys on ruotsalaisen nimimuodin seurausta.

Aineistoni nimiyhdistelmät ovat varsin kansainvälisiä. Lähes kaikissa aineiston nimiyhdistelmissä on vähintään yksi muunkielinen tai kansainvälinen etunimi, ja 294 nimiyhdistelmässä (59 % nimiyhdistelmistä) kaikki etunimet ovat muunkielisiä tai kansainvälisiä. 412 nimiyhdistelmässä (83 % nimiyhdistelmistä) ensimmäinen etunimi on muunkielinen tai kansainvälinen. Vain yhdellä lapsella kaikki etunimet ovat suomenkieliset, kymmenellä pohjoismaiset ja neljällä lapsella on sekä suomenkielinen että pohjoismainen etunimi mutta ei kansainvälistä.

Suomenkieliset tai nimiasultaan suomalaiset etunimet esiintyvät yleensä toisena tai kolmantena nimenä, mutta myös muutaman kerran ensimmäisenä etunimenä (*Eeva, Lumi, Maija, Raija, Siiri, Venla; Onni, Raafael*). Pohjoismaiset tai nimiasultaan pohjoismaiset etunimet esiintyvät tasaisesti ensimmäisinä ja jälkimmäisinä etuniminä. Helsingin aineistossa ensimmäisinä etuniminä esiintyviä pohjoismaisia tyttöjen nimiä ovat *Alva* (2), *Astri, Astrid, Elin, Frida, Hedda, Helga, Ingrid, Kajsa, Karen, Lina* (2), *Linn* (4), *Linnea, Pi, Ragni, Ronja* (3), *Saga, Signe, Siri, Sissel* ja *Vivan*. Vaasan aineiston pohjoismaisia tyttöjen ensimmäisiä etunimiä ovat *Astrid, Elin, Frida, Kajsa, Lina* (2), *Linn* (2), *Linnéa, Ronja* ja *Saga*. Helsingin aineistossa ensimmäisinä etuniminä esiintyviä pohjoismaisia poikien etunimiä ovat *Alvar, Anders, Arne, Axel* (8), *Erik, Frej, Henrik* (2), *Hjalmar, Jesper* (2), *Johan* (2), *Kalle, Knut, Lars, Lasse, Mats, Niklas* (5), *Peik, Reidar, Viggo* ja *Waldemar*. Vaasan aineistossa vain kolmella pojalla on pohjoismainen etunimi: *Johan* (2) ja *Nils*. Pohjoismaisetkaan etunimet eivät ole ensimmäisinä etuniminä yhtä suosittuja kuin kansainväliset etunimet, ja näiden nimien joukossa on joitain yksittäisiä erittäin suosittuja nimiä, joita voisi kutsua muotiniimiksikin (*Linn; Axel, Niklas*).

Alhaug ja Saarelma ovat eritelleet tutkimuksessaan suomalais-norjalaisten perheiden lasten nimistä erilaisia kompromissistrategioita, joilla lapselle voidaan valita nimi. Norjassa yhden etunimen antaminen on yleisempää kuin Suomessa. Jos lapsi saa yhden etunimen, se valitaan usein niin, että se on yleinen sekä Suomessa että Norjassa, tai niin, että se on kokonaan muunkielinen. He kutsuvat tällaisia etunimiä neutraaleiksi. Jos lapsi saa useampia etunimiä, on mahdollista yhdistellä erikielisiä nimiä. Lapsi voi saada sekä suomenkielisen että pohjoismaisen etunimen, neutraalin ja suomenkielisen etunimen tai neutraalin ja pohjoismaisen etunimen. Kaikki etunimet voivat myös olla neutraaleja. Kompromissiin erikielisten nimien valinnassa voidaan päätyä myös siten, että etunimi ja sukunimi ovat erikielisiä – toinen suomenkielinen, toinen pohjoismainen. Norjalaisessa nimisysteemissä käytetään myös ns. välinimiä, ja lapsi voi saada välinimekseen toisen vanhemman sukunimen, joka suomalais-norjalaisissa perheissä on erikielinen kuin sukunimi. (Alhaug ja Saarelma 2009: 102–103.)

Tässä aineistossa selkeästi suosituin kompromissistrategia on kansainvälisen tai muunkielisen nimen valinta. Lähes kaikki niistä aineiston etunimistä, jotka kuuluvat tähän ryhmään, ovat sellaisia, että ne ovat käytössä monissa maissa. Suuri osa nimistä on myös sellaisia, että ne sopivat sekä suomen- että ruotsinkieliseen nimiympäristöön (esimerkiksi *Emma, Julia; Anton, Sebastian*).

Kandidaatintutkielmastani käy ilmi, että kaikkein keskeisin nimenvaihtoperuste kaksikielisissä perheissä on nimen suomen- tai ruotsinkielisyyteen liittyvät käytännölliset näkökohdat. Halutaan, että molempien kielten puhujien on helppo lausua nimi ja että se tunnetaan sekä suomen- että ruotsinkielisessä ympäristössä. Toiseksi yleisin nimenvaihtokriteeri tutkimuksen vastaajien mielestä on kansainvälisyys. (Oksanen 2008: 9–11.) Usein käytännöllisyys

ja kansainvälisyys käyvät käsi kädessä. Tämän aineiston kansainvälisistä etunimistä iso osa on myös sillä tavalla käytännöllisiä, että ne soveltuvat niin suomen- kuin ruotsinkieliseenkin ympäristöön.

Kandidaatintutkielmani informanttien mielestä ruotsinkielisyys on lähes yhtä tärkeä etunimen valintakriteeri kuin kansainvälisyys. Sen sijaan suomenkielisyyden mainitsee valintakriteerinä vain yksi vastaaja neljästäkymmenestäyhdestä. (Oksanen 2008: 11.) Tässä aineistossa ruotsinkielisyys, tai oikeastaan pohjoismaisuus, ei ole yhtä yleistä kuin kansainvälisyys, mutta kuitenkin se on selvästi yleisempää (18 % kaikista nimistä) kuin suomalaisuus (4 % kaikista nimistä). Suomenkielisyyden marginaalinen asema nimeämisessä näkyy myös nimiyhdistelmissä.

Aineistossa on kahdeksan sellaista etunimiyhdistelmää, joissa yksi etunimistä on suomenkielinen ja yksi pohjoismainen. Tällainen kompromissistrategia ei siis ole erityisen suosittu. Kaikki tällaiset nimiyhdistelmät ovat Helsingin aineistossa, ja vain yhdellä tytöllä on tällainen nimiyhdistelmä. Näistäkin nimiyhdistelmistä neljässä yksi etunimi on kansainvälinen tai muunkielinen.

Koko aineistossa on erittäin vähän suomenkielisiä sukunimen ja ensimmäisen etunimen yhdistelmiä. Tyttöillä sellaisia on neljä, kaikki Helsingin aineistossa. Pojilla tällaisia yhdistelmiä ei ole ainuttakaan. Ehkäpä tässäkin näkyy se, että lapset, ja varsinkin pojat, halutaan liittää nimenomaan suomenruotsalaiseen sukuunsa. Mikäli sukunimi yhdistää lapsen suomenkielisyyteen, saattaa olla erityisen tärkeää, että etunimi on pohjoismainen tai sellainen kansainvälinen nimi, jonka avulla syntyy yhteys suomenruotsalaisuuteen.

5 Lopuksi

1970-luvulla pelättiin, että ruotsin kieli jää Suomessa vähitellen suomen kielen varjoon. Kaksikielisyyttä pidettiin uhkana, ja ajateltiin, että se on yksi vaihe matkalla yksikielisyyteen, tässä tapauksessa suomenkielisyyteen. Tämän päivän näkökulmasta ajatus tuntuu hassulta: suomenruotsalaiset kaksikieliset identifioituvat voimakkaasti suomenruotsalaisuuteen, eikä heille ole ongelma kuulua kahteen eri kieliryhmään.

Toisaalta vielä 1970-luvulla ruotsin kieleen ja sen puhujiin suhtauduttiin hyvin eri tavalla kuin nykyään. Jos nykyään arvostetaan kielitaitoa ja ajatellaan, että on etu, jos lapsi oppii useampia kieliä jo lapsena, 1970-luvulla ja aiemmin ruotsinkielisyyttä ja kaksikielisyyttä ei nähty tällaisesta näkökulmasta. Kjell Westö kuvaa ruotsin kielen asemaa 1970-luvun Helsingissä romaanissaan *Älä käy yöhön yksin* kertoja Frank Lomanin suulla:

Ruotsin kielen asema oli mutkikas juttu, enkä ikinä tajunnut sen kaikkia vivahteita. Klasu Barsk ja Jami Johansson eivät pitäneet minusta, mutta se ei johtunut siitä että Henry ja minä olimme ruotsinkielisiä, vaan siitä että Henry oli myyntipäällikkö ja konttorissa töissä. Jami Johanssonillakin oli ruotsinkielinen isä, mutta tämä oli istunut vankilassa ja häipynyt sitten Ruotsiin toisen naisen kanssa. Klasu Barsk oli lähtöisin täysin ruotsinkielisestä perheestä, hän oli minua ylempänä Männistön ruotsinkielisessä yhteiskoulussa, hänen äitinsä oli nimeltään Marita, ja hänen isänsä oli nimeltään Nisse ja töissä mekaanikkona Stockmann Autossa Pitäjänmäellä. Klasu ja Jami eivät kumpikaan suostuneet puhumaan ruotsia, ja Jami meni niin pitkälle, ettei ollut edes osaavinaan sitä. Ruotsin kielessä ei ollut katu-uskottavuutta. Ja jos me olisimme tienneet enemmän

ihäilemistamme muusikoista, olisimme tajunneet, että tilanne oli aikuisilla samanlainen. Rock'n'Roll Bandin ja Pen Lee & Co:n perustaneella Dave Lindholmilla oli ruotsinkielinen tausta, samoin Hurriganesin basisti Cisse Häkkisellä. He vain salasivat sen. Kaduilla ja piholla elettiin suomeksi, rokkia esitettiin englanniksi. Ruotsin kieli oli jotakin muuta, jotakin nahjusmaista, jotakin hävettävää.

(Westö 2009:311.)

Ei ole mikään ihme, että 1970-luvun tutkijat Allardt ja Starck (1981) puolustavat voimakkaasti ruotsin kielen asemaa ja kavahtavat kaksikielisyyttä. 1980-luvulle tultaessa ajatukset ovat kuitenkin jo muuttuneet: Tandefelt (1988) näkee kaksikielisyydessä myös hyviä puolia eikä pidä sitä ruotsin kielen tuhon enteenä. Osittain syynä lienee se, että 1970-luvun tutkimuksen seurauksena ruotsin kielen asemaan alettiin kiinnittää aiempaa aktiivisemmin huomiota. Kaksikielisyyteen liittyvistä asioista alettiin keskustella 1980-luvulla, ja tämä johti esimerkiksi siihen, että kaksikielisissä perheissä lapsia alettiin rekisteröidä ruotsinkielisiksi (Tandefelt 1988: 79). 2000-luvulla on vaikea kuvitella, että ruotsin kieli katoaisi Suomesta kokonaan.

Yksi tapa osoittaa kuulumista tiettyyn kielelliseen ryhmään on ryhmän uusien jäsenten nimeäminen. Nimellä lapsi liitetään osaksi tiettyä ryhmää, ja vaikka nimi ensisijaisesti valitaankin lapselle ja lasta varten, se on viesti myös muille ihmisille. Suomen ruotsinkielisen väestön nimet poikkeavat olennaisesti suomenkielisen väestön nimistä. Näin on myös 2000-luvulla, vaikka suuri osa ruotsinkielisistä ihmisistä onkin nykyään kaksikielisiä. Kaksikielisetkin perheet valitsevat lapsilleen nimiä, jotka toisaalta osoittavat, että kaksikieliset vanhemmat

kokevat kuuluvansa ruotsinkieliseen yhteisöön, toisaalta liittävät myös lapset tähän yhteisöön.

Tämän tutkimuksen aineiston perusteella on todennäköistä, että kaksikielisissä perheissä valitaan lapsille erilaisia nimiä kuin kokonaan ruotsinkielisissä perheissä. Vaasassa on vähemmän kaksikielisiä ruotsinkielisiä kuin Helsingissä, ja Vaasassa ja Helsingissä erilaiset nimet olivat suosittuja vuonna 2001. Helsingissä tyttöjen suosittuja ensimmäisiä etunimiä olivat *Ellen, Emilia, Ella, Anna, Cecilia, Linn, Wilma, Amanda, Julia, Alexandra* ja *Ronja*. Vaasassa tyttöjen suosittuja ensimmäisiä etunimiä olivat *Wilma, Sofia, Julia, Lina, Linn* ja *Elsa*. Vaikka listoissa on samojakin nimiä, on selvästi olemassa paikallisia nimimuoteja. On mielenkiintoista pohtia, miksi listoilla on eroja. Helsingissä suositut *Ellen, Emilia, Ella, Anna, Amanda, Julia* ja *Ronja* ovat nimiä, jotka sopivat luontevasti sekä suomen- että ruotsinkieliseen ympäristöön. Toisaalta *Cecilia* ja *Alexandra* ovat suomenkielisille vaikeita nimiä, joissa on selvä ruotsinkielinen kaiku. Ehkäpä kaksikielisessä ympäristössä myös korostuu tarve korostaa omaa ruotsinkielistä identiteettiä.

Kieli on vain yksi osa etnistä identiteettiä, ja on mahdollista identifioitua kahteenkin kieliryhmään. Toisaalta nimistä, joita tietyssä kieliyhteisössä lapsille annetaan, näkee, kuinka suuri merkitys omalla kielellä on. Aineistossani on selvästi enemmän ruotsinkielisiä ja kansainvälisiä nimiä kuin suomenkielisiä nimiä. Kaksikieliset suomenruotsalaiset liittävät lapsensa nimien avulla enemmän ruotsinkieliseen tai kansainväliseen kuin suomenkieliseen yhteisöön.

On sääli, ettei kaksikielisyyttä ja sen vaikutuksia suomenruotsalaisten parissa tilastoida paremmin. Mielestäni olisi esimerkiksi varsin tärkeää, että kaksikielisten suomenruotsalaisten määrästä olisi ajankohtaista tietoa. Tuntuu siltä, että tutkimuksessa näkyvät vieläkin 1970-luvun asenteet. Kaksikielisyyttä itsessään

tutkitaan kyllä esimerkiksi siltä kannalta, miten se vaikuttaa lapsen kielen oppimiseen. Tutkitaan siis kaksikielisyyden hyötyjä ja haittoja. Olisi kuitenkin hyvä asettaa kaksikielisyys myös kulttuurisen identifikaation viitekehykseen, ja tällöin lähtöoletuksen ei tarvitse olla (kuten 30 vuotta sitten), että kaksikielisyys väistämättä johtaa vähemmistökielen heikkenemiseen. Ainakaan nimistöntutkimuksen perusteella kaksikielisyys ei heikennä suomenruotsalaista identiteettiä, vaan saattaa jopa voimistaa sitä. Kaksikielisten kulttuuri-identiteetissä riittää paljon tutkittavaa. Tutkimustulosten validiutta lisäisi se, että Tilastokeskus tai jokin muu taho ottaisi asiakseen tilastoida huomattavasti nykyistä tarkemmin suomenruotsalaisia kaksikielisiä.

Lähteet

Painetut lähteet

- ALFORD, RICHARD D. 1988: *Naming and identity. A Cross-Cultural Study of Personal Naming Practices*. New Haven, Connecticut: Hrat Press.
- ALHAUG, GULBRAND JA SAARELMA, MINNA 2009: Namn på barn i Noreg (fødd 1990–2006) med finske eller finsk-norske foreldre. 85–109. Teoksessa: MATTFOLK, LEILA JA AINIALA, TERHI 2009 (toim.): *Namn och kulturella kontakter*. Handlingar från NORNA:s 37 symposium i Hapsal 22–25 maj 2008.
- ALLARDT, ERIK JA STARCK, CHRISTIAN 1981: *Språkgränser och samhällsstruktur. Finlandssveskarna i ett jämförande perspektiv*. Stockholm: Almqvist & Wiksell Förlag.
- BLOMQVIST, MARIANNE 2006: *Vad heter finlandssvenskarna?* Skrifter utgivna av Svenska folkskolans vänner, vol. 177.
- BRYLLA, EVA 2004: *Förnamn i Sverige: kortfattat namnlexikon*. Stockholm: Liber.
- HERSKOVITS, MELVILLE J. 1958 (1930): *Acculturation. The Study of Culture Contact*. Gloucester, Massachusetts: Peter Smith.
- KIVINIEMI, EERO 2006: *Suomalaisten etunimet*. Helsinki: SKS.
- KOMULAINEN, NOORA 2008: Fani Marjatta och Tomas Panagiotis : kulturer i kontakt : namnval hos nordisk-grekiska barn. Pohjoismaisten kielten pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
- LEMPIÄINEN, PENTTI 2001: *Suuri etunimikirja*. Helsinki: WSOY.
- LIEBKIND, KARMELA 1979: *The Social Psychology of Minority Identity. A Case Study of Intergroup Identification: Theoretical Refinement and Methodological*

- Experimentation*. Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia 1979, 2.
- LIF, VERA 2004: *Ingermanländares namnskick under 1900-talet: kontinuitet och förändring*. Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Multiethnica Upsaliensia 17.
- MALINOWSKI, BRONISLAW 1945: *The Dynamics of Culture Change. An Inquiry into Race Relations in Africa*. New Haven: Yale University Press.
- MATTFOLK, LEILA JA AINIALA, TERHI 2009 (toim.): *Namn och kulturella kontakter*. Handlingar från NORNA:s 37 symposium i Hapsal 22–25 maj 2008.
- MIKKONEN, PIRJO JA PAIKKALA, SIRKKA 2000: *Sukunimet*. Helsinki: Otava.
- OKSANEN, KAROLIINA 2008. Nimenanto suomenruotsalaisissa perheissä. Suomen kielen kandidaatintutkielma: Helsingin yliopisto.
- PITKÄNEN, IRMA 2011: Sähköposti Tilastokeskuksen Väestötilastot-yksiköstä. 13.1.2011.
- RADCLIFFE-BROWN, A. R. 1957: *A Natural Science of Society*. Glencoe: Free Press of Glencoe.
- SAARELMA-MAUNUMAA, MINNA 2003: *Edhina Ekogidho – Names as Links: The Encounter between African and European Anthroponymic Systems among the Ambo People in Namibia*. Helsinki. Studia Fennica Linguistica 11.
- SHAKIR, AYLÄ 2003: Ainutkertaisten lasten ainutkertaisia nimiä: lasten etunimien valitsemisperusteet monikulttuurisissa perheissä. Suomen kielen proseminaariesitelmä. Joensuun yliopisto.
- SIIVONEN, JONITA 2008: Namngivning av syskon. Pohjoismaisten kielten pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Suomenruotsalaiset*. Folktingetin esite suomenruotsalaisuudesta.

Sveriges släktnamn 1965. Förteckning utarbetad inom patent- och registreringsverket.

Statens offentliga utredningar 1965: 36. Handelsdepartementet.

SÖDERLUND, ANNA JEANNE 2011: Kohtalokas kielisuudelma. 10–11. *Kimpassa –*

Folktingetin julkaisu 2011.

TANDEFELT, MARIKA 1988: *Mellan två språk. En fallstudie om språkbevarande*

och språkbyte i Finland. Studia Multiethnica Upsaliensia 3. Acta Universitatis

Upsaliensis.

Sähköiset lähteet

<http://almanakka.helsinki.fi/nimipaivat/NimAll2003.pdf> 24.5.2010

<http://www.babynology.com/meaning-287294-m68.html> 5.12.2011

<http://www.folktinget.fi> 20.1.2011

<http://www.folktinget.fi/Site//Widget/Editor/137/files/svefifi.pdf> 25.2.2011

http://www.hel.fi/hki/helsinki/fi/Helsinki-tietoa+ja+linkkej_ 25.2.2011

http://www.hel.fi/wps/portal/Opetusvirasto/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/

[Opev/fi/Palvelut/Esitteet+ja+oppaat](http://www.hel.fi/Palvelut/Esitteet+ja+oppaat) -> Helsingin opetustoimi lukuina 2009 24.5.2010

http://www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/pdf/tasku09_suomi_net.pdf 17.5.2011

http://www.stat.fi/til/vaerak/2010/vaerak_2010_2011-03-18_fi.pdf 1.3.2012

<http://svenskanamn.alltforforaldrar.se/visa/%F6jvind> 24.11.2011

<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Caprice> 4.12.2011

<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Dixie> 5.12.2011

<http://www.thinkbabynames.com/meaning/0/Nadira> 5.12.2011

<http://www.thinkbabynames.com/meaning/1/Ramses> 5.12.2011

http://www.vaasa.fi/Pa_svenska/Studerande___utbildning/Grundlaggande_utbildning

24.5.2010

<http://www.vaasa.fi/WebRoot/380444/Vaasa2010SubpageWithoutBanner.aspx?id=12>

01042 1.3.2012

Välkommen till bibelbältet. <http://hbl.fi/nyheter/2010-01-19/valkommen-till-bibelbaltet>

20.11.2011

Liitteet

Liite 1: Yhteenvedo yleisimmistä nimistä vuonna 2001

Tyttöjen ensimmäiset etunimet vuonna 2001

Ruotsinkielisten tyttöjen kymmenen yleisintä ensimmäistä etunimeä	Suomenkielisten tyttöjen yleisimmät ensimmäiset etunimet	Yleisimmät tyttöjen ensimmäiset etunimet Helsingissä (suluissa kantajien lukumäärä)	Yleisimmät tyttöjen ensimmäiset etunimet Vaasassa
Wilma	Veera	Ellen (6)	Wilma (5)
Amanda	Anni	Ella (5)	Sofia (4)
Emilia	Laura	Emilia (5)	Elsa (2)
Julia	Roosa	Anna (4)	Julia (2)
Sofia	Emma	Cecilia (4)	Lina (2)
Elin	Jenna	Linn (4)	Linn (2)
Anna	Ida	Alexandra (3)	Victoria (2)
Ida	Nea	Amanda (3)	
Alexandra	Emilia	Julia (3)	
Emma	Aino	Ronja (3)	
		Wilma (3)	

Tyttöjen jälkimmäiset etunimet vuonna 2001

Ruotsinkielisten tyttöjen kymmenen yleisintä jälkimmäistä etunimeä	Suomenkielisten tyttöjen yleisimmät jälkimmäiset etunimet	Yleisimmät tyttöjen jälkimmäiset etunimet Helsingissä (suluissa kantajien lukumäärä)	Yleisimmät tyttöjen jälkimmäiset etunimet Vaasassa
Maria	Maria	Maria (22)	Maria (13)
Linnea	Emilia	Emilia (9)	Alexandra (5)
Sofia	Sofia	Elisabeth (8)	Elisabeth (5)
Elisabeth	Katariina	Sofia (8)	Emilia (5)
Alexandra	Eveliina	Christina (7)	Sofia (5)

Emilia	Johanna	Alexandrea (6)	Helena (4)
Johanna	Kristiina	Cecilia (6)	Linnéa (4)
Helena	Karoliina	Sofie (6)	Alice (3)
Anna	Aleksandra	Aurora (5)	Cecilia (3)
Irene	Elina	Linnéa (5)	
		Linnea (5)	
		Mikaela (5)	

Vaasan aineistossa nimi *Anna, Christina, Elisabet, Evelina, Felicia, Ingeborg, Irene, Matilda* tai *Lova* on jälkimmäisenä etunimenä kahdella tytöllä.

Poikien ensimmäiset etunimet vuonna 2001

Ruotsinkielisten poikien kymmenen yleisintä ensimmäistä etunimeä	Suomenkielisten poikien yleisimmät ensimmäiset etunimet	Yleisimmät poikien ensimmäiset etunimet Helsingissä (suluissa kantajien lukumäärä)	Yleisimmät poikien ensimmäiset etunimet Vaasassa
Anton	Eetu	Axel (8)	Robin (4)
William	Juho	Rasmus (8)	Oskar (3)
Emil	Ville	Emil (7)	William (3)
Robin	Alexi	Sebastian (7)	
Axel	Niko	Anton (5)	
Oscar	Jere	Niklas (5)	
Benjamin	Leevi	Oscar (5)	
Alexander	Lauri	Oskar (4)	
Rasmus	Arttu	Alexander (3)	
Sebastian	Joona	Kevin (3)	
		Max (3)	
		Oliver (3)	
		William (3)	

Vaasan aineistossa nimi *Anton, Eddie, Elias, Filip, Hugo, Isac, Johan, Jonathan, Kim, Leo, Oliver, Oskar, Robin* tai *Victor* on ensimmäisenä etunimenä kahdella pojalla.

Poikien jälkimmäiset etunimet vuonna 2001

Ruotsinkielisten poikien kymmenen yleisintä jälkimmäistä etunimeä	Suomenkielisten poikien yleisimmät jälkimmäiset etunimet	Yleisimmät poikien jälkimmäiset etunimet Helsingissä (suluissa kantajien lukumäärä)	Yleisimmät poikien jälkimmäiset etunimet Vaasassa
Johannes	Juhani	Alexander (19)	Alexander (8)
Alexander	Mikael	Mikael (11)	Johan (6)
Mikael	Johannes	Wilhelm (11)	Johannes (6)
Erik	Matias	Henrik (10)	Carl (3)
Johan	Kristian	Johannes (10)	Erik (3)
Karl	Oskari	Johan (8)	Oliver (3)
Wilhelm	Olavi	Sebastian (6)	Ben (2)
Carl	Petteri	Emil (5)	Edvard (2)
Henrik	Valtteri	Erik (5)	Karl (2)
Sebastian	Antero	Fredrik (5)	Mikael (2)
			Samuel (2)
			Sebastian (2)
			William (2)

Liite 2: Yleisimmät etunimet vuonna 2001**Ruotsinkielisten tyttöjen 50 yleisintä etunimeä vuonna 2001****Ensimmäiset etunimet Jälkimmäiset etunimet**

Wilma	Maria
Amanda	Linnea
Emilia	Sofia
Julia	Elisabeth
Sofia	Alexandra
Elin	Emilia
Anna	Johanna
Ida	Helena
Alexandra	Anna
Emma	Irene
Ellen	Cecilia
Matilda	Marie
Ronja	Matilda
Linnea	Alice
Sara	Christina
Fanny	Ida
Lina	Elisabet
Cecilia	Amanda
Frida	Sofie
Sandra	Mikaela
Hanna	Margareta
Olivia	Kristina
Jenny	Marianne
Malin	Louise
Jessica	Olivia
Natalie	Katarina
Nea	Alina
Linn	Charlotta
Jennifer	Victoria
Isabella	Isabella
Ella	Ellen
Linda	Aurora
Rebecca	Josefina
Maria	Ingeborg
Lotta	Wilhelmina
Felicia	Eva
Melinda	Elise
Laura	Lovisa
Josefin	Elvira
Jenna	Christine
Janina	Viola
Erika	Erica
Erica	Karolina
Emelie	Birgitta

Alina
 Vilma
 Tilde
 Nathalie
 Kia
 Johanna

Charlotte
 Mathilda
 Erika
 Rebecca
 Magdalena
 Viktoria

Ruotsinkielisten poikien 50 yleisintä etunimeä vuonna 2001

Ensimmäiset etunimet Jälkimmäiset etunimet

Anton
 William
 Emil
 Robin
 Axel
 Oscar
 Benjamin
 Alexander
 Rasmus
 Sebastian
 Simon
 Oliver
 Linus
 Daniel
 Erik
 Alex
 Oskar
 Kevin
 Viktor
 Victor
 Tobias
 Niklas
 Jonathan
 Elias
 Max
 Mathias
 Lucas
 Joel
 Karl
 Isak
 Jesper
 Filip
 Casper
 Carl
 Samuel
 Jonas
 Johannes
 Hugo

Johannes
 Alexander
 Mikael
 Erik
 Johan
 Karl
 Wilhelm
 Carl
 Henrik
 Sebastian
 Benjamin
 Emil
 William
 Jan
 Gustav
 Kristian
 Anders
 Christian
 Axel
 Valdemar
 Andreas
 Peter
 Oskar
 Juhani
 Oliver
 Hans
 Frans
 Oscar
 Fredrik
 Lars
 Christoffer
 Mathias
 Daniel
 Olavi
 Gustaf
 Michael
 Rafael
 Olof

Henrik
 André
 Andreas
 Adam
 Kasper
 Marcus
 Leo
 Kim
 John
 Isac
 Felix
 Richard

Antero
 Matias
 Anton
 Mattias
 Arvid
 Edvard
 Vilhelm
 Magnus
 Albert
 Valter
 John
 Elias

Suomenkielisten tyttöjen 50 yleisintä etunimeä 2001

Ensimmäiset etunimet

Jälkimmäiset etunimet

Veera
 Anni
 Laura
 Roosa
 Emma
 Jenna
 Iida
 Nea
 Emilia
 Aino
 Julia
 Venla
 Sara
 Milla
 Noora
 Sofia
 Oona
 Ella
 Jenni
 Pinja
 Anna
 Vilma
 Lotta
 Emmi
 Inka
 Viivi
 Siiri
 Ronja
 Henna
 Sanni
 Elina
 Jasmin

Maria
 Emilia
 Sofia
 Katariina
 Eveliina
 Johanna
 Kristiina
 Karoliina
 Aleksandra
 Elina
 Aurora
 Julia
 Amanda
 Susanna
 Helena
 Matilda
 Tuulia
 Anna
 Kaarina
 Anniina
 Aino
 Olivia
 Pauliina
 Iida
 Alexandra
 Josefiina
 Vilhelmiina
 Ilona
 Annika
 Maaria
 Anneli
 Linnea

Saara	Inkeri
Tiia	Katriina
Helmi	Elisabet
Ida	Ida
Aada	Hannele
Essi	Maarit
Suvi	Helmi
Maria	Elisa
Annika	Juulia
Sonja	Mikaela
Hanna	Orvokki
Kiia	Jasmin
Salla	Tuulikki
Silja	Liisa
Jonna	Elisabeth
Johanna	Marjatta
Riina	Roosa
Eveliina	Eerika

Suomenkielisten poikien 50 yleisintä etunimeä 2001

Ensimmäiset etunimet Jälkimmäiset etunimet

Eetu	Juhani
Juho	Mikael
Ville	Johannes
Aleksi	Matias
Niko	Kristian
Jere	Oskari
Leevi	Olavi
Lauri	Petteri
Arttu	Valtteri
Joona	Antero
Jesse	Aleksi
Tuomas	Tapani
Veeti	Ilmari
Joonas	Tapio
Juuso	Eemeli
Teemu	Aleksanteri
Matias	Sakari
Valtteri	Elias
Santeri	Samuel
Antti	Santeri
Roope	Henrik
Elias	Viljami
Oskari	Kalevi
Kalle	Matti
Rasmus	Markus
Miro	Eemil

Joni
Roni
Otto
Markus
Niklas
Joel
Mikael
Atte
Miika
Jaakko
Mikko
Onni
Eero
Sami
Tomi
Olli
Konsta
Henri
Tuukka
Toni
Aaro
Aapo
Riku
Saku

Onni
Joonatan
Jalmari
Pekka
Emil
Antti
Juho
Sebastian
Elmeri
Jaakko
Anton
Veikko
Heikki
Aukusti
Samuli
Lauri
Benjamin
Aksel
Hermann
Topias
Julius
Artturi
Kasper
Otto

Yliopiston nimipäiväalmanakka 2003

<http://almanakka.helsinki.fi/nimipaivat/NimAll2003.pdf> 24.5.2010